

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MATEMATIKO, NARAVOSLOVJE IN
INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Anja Vidmar

**STRATEGIJE MOTIVIRANJA OTROK
PRI UČENJU ALPSKEGA SMUČANJA**

Diplomsko delo

Koper, julij 2014

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MATEMATIKO, NARAVOSLOVJE IN
INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Smer študija

APLIKATIVNA KINEZILOGIJA

**STRATEGIJE MOTIVIRANJA OTROK PRI
UČENJU ALPSKEGA SMUČANJA**

Diplomsko delo

MENTOR

Prof. dr. Rado Pišot

SOMENTORICA

Doc. dr. Petra Dolenc

Avtorica dela

Anja Vidmar

Koper, julij 2014

Ime in priimek: Anja VIDMAR

Naslov diplomskega dela: Strategije motiviranja otrok pri učenju alpskega smučanja

Kraj: Koper

Leto: 2014

Število listov: 54, število slik: 14, število tabel: 4

Število prilog: 1, število strani prilog: 5

Število referenc:0

Mentor: prof. dr. Rado Pišot

Somentor: doc. dr. Petra Dolenc

UDK:

Ključne besede: motivacija, strategija motiviranja, otrok, metoda poučevanja smučanja, igra

Povzetek: Vsak učitelj smučanja poskuša pri otroku spodbuditi določeno mero motivacije, da se bo ta z veseljem učil novih spretnosti na snegu. Poučevanje smučanja zahteva od učitelja veliko strokovnega znanja in pedagoško naravnost. Strategije, ki jih učitelj izbere za dvig motivacije otrok, so zelo različne. Stremimo, da bi bila motivacija pozitivna, vendar je včasih ta učinek motiviranja ravno obraten in nivo motivacije pri otroku pade. Pomembno je, da poskuša učitelj izbrati tisto strategijo motiviranja, ki bo pri otroku spodbudila notranjo in storilnostno motivacijo. V diplomski nalogi smo zajeli bistvene stvari, ki vplivajo na dvig motivacije pri otroku. Predstavljene so pedagoško-didaktične osnove pri poučevanju smučanja, kar zajema pravilno izbrano metodiko, ki pripomore k dvigu motivacije. V nadaljevanju smo predstavili teoretično ozadje prostora motivacije in strategije motiviranja otrok. Empirični del naloge zajema analizo anketnega vprašalnika, ki smo ga razdelili med učitelje smučanja. Z njim smo želeli ugotoviti, kako učitelji smučanja motivirajo otroka, s katerimi metodami, didaktičnimi pripomočki in strategijami. Z deskriptivno analizo podatkov smo ugotovili, da lahko z izbranimi prijemi, kot so postavljanje ciljev, izbira učne metode, uporaba didaktičnih pripomočkov in uporaba pravih strategij motiviranja, vplivamo na izboljšano kakovost učne motivacije pri otrocih. Ugotovili smo, da spol, stopnja usposobljenosti in leta poučevanja ne vplivajo na pogostost uporabe določenih strategij motiviranja pri učenju alpskega smučanja. Od posameznika je odvisno, katere prijeme bo izbral, saj izkušnje, ki jih dobimo z delom, pomembno vplivajo na uporabo določenih strategij motiviranja otrok. Po mnenju anketirancev je uporaba igre prvi korak k zviševanju motivacije otrok.

Name and SURNAME: Anja VIDMAR

Title of bachelor thesis: Strategies of child motivation at teaching alpine skiing

Place: Koper

Year: 2014

Number of pages: 54, number of pictures: 14, number of tables: 4

Number of enclosures: 1, number of enclosure pages: 5

Number of references:

Mentor: prof. dr. Rado Pišot

Co-mentor: doc. dr. Petra Dolenc

UDK:

Key words: motivation, strategy of motivation, child, method of skiing teaching, play.

Abstract: Every ski instructor tries to encourage a certain amount of motivation that child will learn new skills on the snow with a pleasure. Ski instructing requires a lot of expertises and pedagogical stance. Strategies, chosen by the teacher to raise the motivation of children, are very different. We strive for positive motivation, but sometimes this effect is exactly opposite and level of child's motivation falls. It's important that ski teacher is trying to choose the right strategy of motivation, which will stimulate the child's internal and creative motivation. In this bachelor thesis, we describe the main things that affect in raising the child's motivation. We presented the pedagogical-didactic basics in teaching of skiing including properly chosen methodology which helps to rise of child's motivation. In the following, we present theoretical background of motivation and strategies to motivate children. Research part of the thesis includes an analysis of a questionnaire that was distributed among ski instructors. We wanted to figure out how ski instructors motivate the child, by what methods, didactic requisites and strategies. With the descriptive analysis of the data we found that the selected approaches, such as setting goals, choice of teaching methods, use of teaching aids and use the right strategies to motivate, can help improve the quality of learning motivation in children. We found that gender, level of training and years of teaching do not affect the frequency of use of certain strategies to motivate learning alpine skiing. From an individual depends on what approaches will be selected. Our work experiences have a significant impact on the use of certain strategies to motivate children. Respondents think that the use of games is the first step towards increasing the motivation of children.

UNIVERZA NA PRIMORSKEM

UNIVERSITÀ DEL LITORALE / UNIVERSITY OF PRIMORSKA

FAKULTETA ZA MATEMATIKO, NARAVOSLOVJE IN INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

FACOLTÀ DI SCIENZE MATEMATICHE NATURALI E TECNOLOGIE INFORMATICHE

FACULTY OF MATHEMATICS, NATURAL SCIENCES AND INFORMATION TECHNOLOGIES

Glagoljaška 8, SI – 6000 Koper

Tel.: (+386 5) 611 75 70

Fax: (+386 5) 611 75 71

www.famniti.upr.si

info@famnit.upr.si

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
UNIVERSITÀ DEL LITORALE
UNIVERSITY OF PRIMORSKA

Titov trg 4, SI – 6000 Koper

Tel.: + 386 5 611 75 00

Fax.: + 386 5 611 75 30

E-mail: info@upr.si

<http://www.upr.si>

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKE NALOGE

Podpisani/a Anja Vidmar, študentka dodiplomskega študijskega programa 1. stopnje Aplikativna kineziologija,

izjavljam,

da:

- je diplomska naloga z naslovom Strategije motiviranja otrok pri učenju alpskega smučanja rezultat lastnega dela,
- so rezultati korektno navedeni in
- nisem kršila pravic intelektualne lastnine drugih.

Soglašam z objavo elektronske verzije diplomske naloge v zbirki »Dela UP FAMNIT« ter zagotavljam, da je elektronska oblika diplomske naloge identična tiskani.

Podpis študentke:

Koper, dne 14. 7. 2014

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
1.1	Smučanje.....	2
1.2	Učenje smučanja otrok.....	3
1.2.1	Otrokov razvoj	3
1.3	Pedagoško-didaktične osnove pri učenju smučanja.....	4
1.3.1	Učne metode.....	4
1.3.2	Kako začeti s prvimi koraki.....	7
1.3.3	Učni pripomočki	8
1.4	Motivacija.....	9
1.4.1	Teorije motivacije	10
1.5	Motivacija v športu	12
1.5.1	Notranja in zunanja motivacija	13
1.5.2	Storilnostna motivacija in teorija pripisovanja.....	14
1.5.3	Predlogi za izboljšanje motivacije pri športni aktivnosti.....	15
1.6	Celostni model kakovostnega motiviranja učencev.....	16
2	METODE DELA	20
2.1	Problem, cilji in hipoteze.....	20
2.2	Vzorec merjencev	21
2.3	Opis merskih inštrumentov	22
2.4	Postopek zbiranja podatkov.....	23
2.5	Postopek obdelave podatkov.....	23
3	REZULTATI IN INTERPRETACIJA	24
4	ZAKLJUČEK	37
5	LITERATURA	39
	PRILOGE	40

KAZALO TABEL

Tabela 1: Model motiviranja PPZZ.....	17
Tabela 2: Starost učiteljev smučanja.....	21
Tabela 3: Usposobljenost na področju poučevanja smučanja.....	22
Tabela 4: Leta poučevanja.....	22

KAZALO SLIK

Slika 1: Lastnosti učitelja smučanja	24
Slika 2: Izbira starostne skupine glede na spol učitelja.....	25
Slika 3: Postavljanje ciljev pri učenju smučanja	26
Slika 4: Uporabnost učnih metod pri učenju alpskega smučanja otrok	26
Slika 5: Uporabnost iger kot učne metode glede na starost učitelja smučanja	27
Slika 6: Pogostost uporabe didaktičnih pripomočkov	28
Slika 7: Ovire, s katerimi se učitelji smučanja srečujejo pri poučevanju smučanja z vidika otroka	29
Slika 8: Ovire, s katerimi se učitelji smučanja srečujejo pri poučevanju smučanja z vidika pogojev dela	30
Slika 9: Strategije motiviranja otrok glede na spol učitelja smučanja	31
Slika 10: Strategije motiviranja otrok glede na stopnjo usposobljenosti učitelja smučanja.....	31
Slika 11: Strategije motiviranja otrok glede na leta poučevanja učiteljev smučanja	32
Slika 12: Razlogi za izbiro določene metode za motiviranje otrok	34
Slika 13: Prostor izvajanja procesa učenja alpskega smučanja pri predšolskih otrocih	34
Slika 14: Dejavniki uspešnega poučevanja smučanja otrok – primerjava učiteljev glede na usposobljenost	35

1 UVOD

V življenju si postavljamo različne cilje, ki jih poskušamo doseči. Včasih si jih postavimo previsoko, zato je pot do njihove uresničitve težja. Motivacija je tisti proces, ki nas vodi, da uspešno ali neuspešno prispemo do cilja. Če si določene stvari močno želimo, bomo visoko motivirani, da želeno uresničimo. Na ta način nas usmerja motivacija tudi na področju športa in gibalne aktivnosti. Če smo visoko motivirani za določeno športno aktivnost, nam je učenje te aktivnosti v veselje, srečo in radost. Motivacijski proces vključuje vzdrževanje, spodbujanje in organiziranje aktivnosti na poti do zadanega cilja. V športu se učimo novih veščin, razvijamo sposobnosti in usvajamo nova znanja. Z visoko mero motivacije poteka ves proces učenja na lažji, bolj zanimiv in igriv način. Proces učenja se nikoli ne zaključí; ves čas pridobivamo znanja in izkušnje, ki nam bodo koristila v prihodnosti. Pri učenju smučanja nam znanje, potrebno za samostojno smučanje, posreduje strokovnjak s tega področja, in sicer učitelj ali trener smučanja. Smučanje je zahtevna športna aktivnost, ki od posameznika zahteva dobro razvite psihomotorične in funkcionalne sposobnosti ter druga znanja (Lešnik & Žvan, 2007). Vsakdo, ki začne s smučanjem, si želi, da bi na snegu užival. Da bi se ti občutki užitka in sreče izrazili v največji možni meri, pa se moramo smučanja naučiti. Učitelji, ki smučanje poučujemo, se moramo vprašati, ali obvladamo vse pomembne veščine, ki so potrebne za uspešno poučevanje smučanja. Poznati moramo razvojno in športno psihologijo, pravila in zakonitosti pri poučevanju in učenju ter značilnosti učenja v posameznem starostnem obdobju. Zavedati se moramo, da ima vsak učenec drugačne potrebe in da se posamezniki ločijo po različnih značilnostih in posebnostih. Zaradi razlik v potrebah in ciljih učencev moramo k poučevanju smučanja pristopiti različno.

Pri otrocih se je treba poučevanja smučanja lotiti celostno. Pomembno je, da učitelji smučanja otroke spoznamo, ugotovimo njihove želje in stremimo k skupnemu cilju. Mlajši otroci se novih veščin najraje učijo preko igre, ki jim nudi veselje in radost. Ob igri pozabijo na neprijetne stvari, kot so mraz, strm teren in novozapadli sneg (Pišot & Videmšek, 2004). Učitelji smučanja moramo biti inovativni in ustvarjalni, da zagotovimo otrokove potrebe, hkrati pa ne smemo pozabiti na cilje, ki smo si jih zadali. Poznati moramo didaktična načela, metodične postopke pri poučevanju, načela in razvojne značilnosti otrok. Če smo večji vsega omenjenega, znamo tudi ustrezno motivirati učence in jim nuditi oporo ob pojavu različnih težav.

Otroke poskušamo motivirati takoj ob prvem stiku. Morajo nam zaupati in verjeti, da jim hočemo ponuditi le najboljše. Pogosto jim niha razpoloženje, zato smo učitelji primorani nenehno iskati prave poti do boljše motivacije. Ne gre le za naše odlično poznavanje smučanja in didaktičnih načel; pri motiviranju otrok so zelo pomembne naše osebne značilnosti. V ospredju so potrpežljivost, vztrajnost in prilagodljivost; predvsem pa je pomembno, da imamo radi otroke in nas delo z njimi veseli. Samo kombinacija vseh naštetih lastnosti iz nas lahko naredi izjemne učitelje smučanja. Če smo tudi učitelji visoko motivirani za delo, nam vprašanje kako motivirati otroka, ne predstavlja več posebnih težav, saj moramo poiskati le pravo strategijo.

V diplomski nalogi bomo predstavili temeljne pedagoško-didaktične osnove, ki jih učitelji smučanja moramo poznati in upoštevati, predstavili bomo učno motivacijo na področju gibalne aktivnosti in športa ter strategije motiviranja otrok. Menimo, da je prav ustrezno motiviranje otrok pogosto največji izziv za učitelje pri poučevanju smučanja. Ker so otrokova čustva povezana z motivacijo, je potrebno delati na njegovih čustvih in na ta način zagotoviti dovolj visok nivo motivacije. Z raziskovanjem smo želeli ugotoviti, kaj vse vpliva na boljšo motiviranost otrok in kako učitelji smučanja motivirajo otroke.

1.1 Smučanje

Slovenci smo bili v smučarskem smislu vedno nekaj posebnega. Smučanje je šport, ki ima pri nas tradicijo v pravem pomenu besede. Že od nekdaj je bil zelo pomemben del slovenskega naroda, saj lahko širši javnosti s ponosom predstavimo bloško smučanje, pohorsko smučanje in uspešne dosežke v smučanju. Smučanje zajema alpsko smučanje, deskanje, telemark, prosti slog, smučarski tek, smučarske skoke itd. Kljub različnim pojavnim oblikam alpsko smučanje ostaja še vedno najbolj razširjeno in lahko praviloma predstavlja odskočno desko za ukvarjanje z drugimi zvrstmi športa (Lešnik & Žvan, 2007).

Smučanje je lahko zahtevna športna aktivnost, lahko pa najlepši način doživljanja zimske idile. Za otroke zagotovo predstavlja zabavo na snegu, igro v zimski idili, užitek in smeh (Pišot & Videmšek, 2004). Lahko rečemo, da je smučanje šport za vsakogar, saj lahko vsak uživa v zimski pokrajini skupaj z družino ali s prijatelji. Za resnično uživanje v smučanju potrebujemo ustrezno znanje in opremo, po možnosti pa tudi dobrega učitelja smučanja, ki nam bo pomagal to znanje usvojiti.

S smučanjem se lahko ukvarjamo tekmovalno, lahko pa zgolj rekreativno. Da je spuščanje in zavijanje po bregu varno in zabavno, se moramo posebnih veščin smučanja naučiti. Za redna izobraževanja učiteljev smučanja skrbi Smučarska zveza Slovenije. Učitelji ugotavljamo, da se vedno več starejših ljudi vpiše v šolo smučanja z namenom, da bi se, ali naučili smučati ali izboljšali svojo tehniko smučanja. Opažamo tudi, da vedno več staršev vpiše otroka v šolo smučanja z namenom, da bi se tam otrok naučil potrebnih veščin za samostojno smučanje. Starši od učiteljev smučanja zahtevajo strokovnost in dobro poznavanje metodike učenja smučanja mlajših otrok, ki temelji na poznavanju otrokovih značilnosti.

1.2 Učenje smučanja otrok

1.2.1 Otrokov razvoj

Razvoj delimo na štiri glavna področja: spoznavno, čustveno, socialno in gibalno. Ta so med seboj tesno povezana in se skozi otrokov razvoj prepletajo in dopolnjujejo. Spremembe in napredek na enem področju vplivajo na spremembe in napredek na vseh drugih področjih. Usvajanje znanj in razvijanje sposobnosti potekata hkratno. Na razvoj otroka v zgodnjem razvojnem obdobju vpliva okolje s primerno količino in kakovostjo ponujenih izkušenj. V tem obdobju otrok spoznava in dojema svet zelo intenzivno. Pri tem ima pomembno vlogo način dela, pristop in odnos, ki ga pri delu z otrokom gojimo (Pišot & Videmšek, 2004). Naloga učiteljev smučanja je, da razumemo otrokov celostni razvoj, pristopimo s takim odnosom, ki je primeren za otrokova leta, in izberemo pravi način dela.

V zgodnjem otroštvu je razvoj zelo dinamičen in celosten, zato ima gibalna aktivnost izjemen pomen. V tem obdobju otrok pridobiva različne informacije, nabira nove izkušnje, razvija gibalne in funkcionalne sposobnosti. Oblikujejo se tudi različne dimenzije psihosomatskega statusa, usvajajo se različne socialne vloge, poteka proces socializacije, oblikujejo se interesi, stališča, usvajajo se trajne telesnokulturne navade in razvijajo se gibalne sposobnosti. Med gibalne sposobnosti uvrščamo moč, hitrost, koordinacijo, gibljivost, ravnotežje in natančnost, med funkcionalno sposobnost pa uvrščamo vzdržljivost. Na poti k znanju smučanja sta koordinacija in ravnotežje ključnega pomena, saj omogočata ali ne omogočata realizacije večine gibalnih nalog (Pišot & Videmšek, 2004). Učitelji smučanja jima moramo posvetiti veliko pozornosti. Otrok se vedno znajde v drugačnih situacijah.

Že samo sprememba okolja (nova proga, drugačen sneg) ali pa nova vaja mu nenehno ruši ravnotežni položaj. Za njegovo ohranjanje in vzpostavljanje se mora ves čas prilagajati ter tako oblikovati možnost pravilne izvedbe določenega giba.

1.3 Pedagoško-didaktične osnove pri učenju smučanja

Preden začnemo učitelji smučanja poučevati otroke, moramo razumeti pedagoško-didaktične posebnosti smučanja otrok.

Pedagoško-didaktične posebnosti smučanja otrok narekujejo od učiteljev smučanja poseben pristop. Načelo epigeneze – pomen prejšnjih izkušenj, motorični transfer, posebne spoznavne tehnike, specifične učne oblike in metode, emocionalna in socialna naravnost učenja smučanja so posebnosti, ki jih je nemogoče povzemati ali prilagajati iz že ustaljenih načrtov, programov, ki veljajo za učenje in poučevanje smučanja starejših, mladostnikov in odraslih. Pri poučevanju mlajših moramo upoštevati obdobje otroštva in zato ne smemo poučevati v klasičnem izobraževalnem sistemu, ampak moramo učni program prilagajati (Pišot & Videmšek, 2004).

1.3.1 Učne metode

Metode učenja so teoretično utemeljeni in izkustveno preizkušeni uspešni racionalni načini delovanja, s katerimi učitelji in učenci uresničujemo svoje namene in dosežemo postavljene cilje izobraževalnega procesa. Tu se prepletajo aktivnosti poučevanja in učenja, ki obsegajo različne komunikacije, interakcije med učiteljem in učenci. Razmerja med poučevanjem in učenjem se razlikujejo v različnih situacijah, vedno pa so metode splet aktivnosti učiteljev in učencev (Kramar, 2009). Pri poučevanju smučanja se uporabljajo naslednje učne metode:

- metoda razlage,
- metoda razgovora,
- metoda demonstracije,
- metoda igre.

Metoda razlage

Razlaga je govorna metoda, s pomočjo katere učenci pridobivajo sistematično urejeno znanje. Učitelji moramo metodo razlage prilagoditi stopnji učenčevega jezikovnega znanja. To metodo najpogosteje uporabljamo v frontalni obliki, ko učitelj snov razlaga večji skupini učencev. Pomembno je, da so učenci razporejeni tako, da učitelja vidijo in slišijo (Kramar, 2009).

Metoda razgovora

Pri metodi razgovora poteka dvosmerna komunikacija, ki mora biti uravnotežena, kar se kaže v pogostosti vključevanja učencev v razgovor in v učiteljevem spodbujanju in upoštevanju učenčeve aktivnosti. Ta metoda je primerna za delo v manjših skupinah. Glede na položaj ter vlogo učitelja in učencev pa lahko razgovor poteka v frontalni obliki, skupinah in dvojicah (Kramar, 2009).

Metoda demonstracije

Metoda demonstracije spada med metode prikazovanja. Te temeljijo na spoznanjih pomena čutnega zaznavanja v procesu učenja. Demonstriranje je zelo pomembno pri psihomotoričnem učenju. Pri demonstraciji učenci aktivno sodelujejo, saj sami izvajajo prikazano. Enostavne in kratke situacije demonstriramo v celoti, sestavljene pa po delih (Kramar, 2009).

Metoda igre – didaktična gibalna igra

Metoda igre je pri učenju smučanja otrok zelo pomembna, zato jo bomo obravnavali bolj podrobno.

Igra je svobodna, spontana, ustvarjalna in raziskovalna otroška dejavnost, ki poteka brez zunanjega spodbujanja in nastaja iz otrokove potrebe. Igra je nujno potrebna za vsakega otroka, saj se preko nje razvija. Brez nje ne bi bilo srečnega otroštva. Otrok se ne igra z namenom, da bi razvil sposobnosti, temveč zato da bi bil vesel in srečen. Predstavlja mu radost in je sredstvo za oblikovanje prijateljstev in pridobivanje izkušenj. Otrok skozi igro spoznava svet in samega sebe.

Didaktična gibalna igra je dejavnost, ki celostno vpliva na otroka, zagotavlja nadgradnjo njegovih prejšnjih izkušenj in z množico kompleksnih gibalnih nalog, sestavljenih iz različnih gibanj in problemsko zastavljenih, spodbuja spoznavno angažiranje otroka. Njena temeljna značilnost je, da svoje specifične vsebinske značilnosti išče v razvojnih posebnostih otroka in otroku samem, ker iz njega

izhaja. Pri tem deluje popolnoma nevsiljivo, saj zagotavlja zadovoljevanje otrokovih čustvenih in socialnih potreb (Pišot, 1999, v Pišot & Videmšek, 2004).

Pistotnik (2004) navaja, da je igra ena od osnovnih vsebin otrokovega življenja in jo zaradi tega lahko uporabimo kot vzgojno metodo in hkrati sredstvo učenja pri usvajanju gibalnih in intelektualnih vsebin. Otroci preko igre pridobijo potrebna znanja, ki si jih globlje vtisnejo v spomin, v primerjavi z dalj časa trajajočim in utrujajočim strogo usmerjenim učenjem, ki zna biti odbijajoče in dolgočasno. Izbira iger od učitelja zahteva veliko znanja in organizacijskih sposobnosti. Pri učenju smučanja pridejo v poštev elementarne igre, ki jih prilagodimo smučarski opremi, terenu, starosti, sposobnosti in predhodnemu znanju otrok. Za ogrevanje uporabimo živahnije igre, nato pa takšne, pri katerih otroci postopoma osvajajo posamezne elemente tehnike smučanja.

Pišot in Videmškova (2004) navajata, da didaktična gibalna igra zadovoljuje potrebo po emocionalnem in socialnem učenju. Emocionalno učenje poteka, dokler je vzpostavljena čustvena vez z obravnavano vsebino. Ko se ta vez pretrga, postane otrok naveličan, preusmeri pozornost in ne sprejema več informacij. Prav zato je pomembno, da izberemo prave igre, ki bodo otroka čustveno angažirale in spodbudile k dejavnosti. Paziti moramo, da ne pride namesto do spodbujanja k dejavnosti do obratnega učinka, ki vodi k občutku nesposobnosti in neuspeha. Takrat je še posebej pomembno, da je vodenje igre v rokah dobrega pedagoga, ki bo znal otroka dobro motivirati zanj. S tem bo znal graditi otroku samozavest, ki bo temeljila na njegovem lastnem napredku in ne na primerjanju z drugimi otroki.

Poleg emocionalnega učenja poteka pri didaktični gibalni igri tudi socialno učenje. Otrok se v skupini dobro počuti. Z vrstniki se družijo, opazuje, dokazuje, hkrati pa prispeva in vpliva na izid igre. Pomembno je, da otroku omogočimo, da se uči v skupini in na njej, saj se poleg navedenega nauči še sprejemati druge in upoštevati pravila igre.

Nadvse pomembna vrednost igre se kaže v njeni spoznavni funkciji. Ob opazovanju igre dobimo povratne informacije o celotnem psihosomatskem statusu otroka. Ob igri spoznavamo otrokov značaj, njegove spoznavne, čustvene in socialne sposobnosti in lastnosti. Od učitelja se zahteva, da pozna otroka, njegove razvojne posebnosti, ideje in cilje ter da ima veliko strokovnega znanja, s katerim otroka pri igri nevsiljivo usmerja. Na podlagi teh in sprotne informacij bo učitelj lahko igro izbiral, jo po potrebi spreminjal in prilagajal (Pišot, Murovec, Gašperšič, Sitar & Janko, 2000).

1.3.2 Kako začeti s prvimi koraki

Ko se otrok prvič dotakne snega, mu ta predstavlja nek nov izziv za igro. Tega učitelji smučanja ne smemo pozabljati. Ko otroka prvič pripeljemo na sneg, mu pustimo, da ga najprej sam spozna, šele nato vpeljemo igro in mu pokažemo, da se iz snega lahko naredi kepo, se po njem drsa itd. Pišot in Videmšek (2004) pravita, da otrok skozi najrazličnejše igre ugotavlja in spoznava, kaj vse se v specifičnem okolju lahko dogaja. Med drugim tudi, kako se lahko na različnih podlagah giblje.

Pri odhodu na večdnevni smučarski tečaj lahko učitelj smučanja izpostavi pripravo na smučanje. Videmškova (1996) pravi, da naj bi se z otroki pogovarjali o prihajajoči zimi, o snegu in smučanju. Različne gibalne naloge lahko otroci v telovadnici ali doma izvajajo s smučmi, ki si jih kar sami izdelajo. Lahko drsijo z eno ali dvema doma narejenima smučkama, lahko pa hodijo naprej in vstran. S tem otroci pridobijo občutek podaljšanega stopala. Tovrstne priprave omogočajo, da bo učiteljem smučanja na smučišču lažje, saj bodo hitreje osvojili določeno nalogo.

Čeprav se zdi, da so si otroci med seboj podobni, jih med sabo loči cel kup posebnosti. Osnova kakovostnega dela učitelja smučanja je dobro poznavanje psihomotoričnih sposobnosti in lastnosti učencev. Učitelji smučanja lahko predvidimo določene posebnosti, zato se moramo vsakemu otroku posebej posvetiti in ga tako obravnavati individualno. Prav zaradi tega, ker si otroci po informacijah in izkušnjah niso podobni med seboj, je težko določiti primerno starost, kdaj začeti smučati. To so se spraševali tudi Pišot, Murovec, Gašperšič, Sitar & Janko (2000), ki so navedli, da je za triletnega otroka nekaj metrov drsenja na smučeh velik korak, kot denimo za nas, ko lahko po strmem bregu čez grbine in v celem snegu mehko smučamo.

Pri najmlajših je pomembno učenje gibanja na snegu – športno aktivnost naredimo zanimivo in zabavno. Samo poučevanje smučanja najmlajših poteka že z obuvanjem smučarskih čevljev, oblačenjem, zapenjanjem čelade in smučmi, učenjem vstajanja po padcu in drugimi podobnimi dejavnostmi. Ko otrok ta znanja usvoji, lahko vpeljemo trening, ki bo vključeval tehniko, vsekakor pa mora biti prilagojen starosti otroka.

1.3.3 Učni pripomočki

Učenje smučanja mora temeljiti na raznovrstni vadbi, ki od učitelja smučanja zahteva ustrezno inovativnost in ustvarjalnost. Najmlajše najlažje pritegnemo k delu s pomočjo didaktičnih pripomočkov. Uporaba pripomočkov mora biti smiselna, saj v nasprotnem primeru zastavljenih ciljev ni mogoče doseči (Lešnik & Žvan, 2007). Sprememba pripomočka, ki ga otrok pri vaji uporablja, pomeni novo nalogo, novo situacijo. S pripomočki vaje poživimo in omogočimo v otroku radost, veselje do smučanja. S tem mu omogočimo novo izkušnjo in tako obogatimo njegovo gibalno znanje. Pripomočki imajo pomembno vlogo tudi zato, ker hitro preusmerijo pozornost otroka. Otrok pozabi na strmino, ledeno ploskev, odsotnost staršev, saj se zabava in je aktivno vključen v delo. Pišot in Videmškova (2004) navajata, da pripomoček obogati čustveno učenje in še dodatno motivira otroka za delo, posredno pa razvije občutek odgovornosti in pozitivnega odnosa do opreme.

Pišot in Videmškova (2004) menita, da bi pri izbiri pripomočkov morali upoštevati naslednje stvari.

Pri otroku:

- starost (kronološka, mentalna – razvojna stopnja),
- predznanje,
- sposobnosti,
- razpoloženje, počutje, motivacijo ...

Pri učitelju:

- stopnjo učnega procesa (posredovanje novih informacij, utrjevanje, preverjanje),
- del vadbene ure (pripravljalni, glavni, sklepni del),
- izbrane vsebine (smuk naravnost, navezovanje paralelnih zavojev ...),
- možnosti izbire terena,
- razpoložljiva sredstva ...

Pripomočki morajo biti primerni za delo na snegu, v mrazu in vlagi. Biti morajo brez ostrih robov in varni za uporabo. Pomembno je, da so živih barv in prijetnega videza, da se otroci radi igrajo z njimi (Lešnik & Žvan, 2007). Velika smučišča imajo na voljo veliko standardiziranih pripomočkov, medtem ko nekatera manjša smučišča nimajo tolikšne izbire. Takrat si lahko pomagamo z doma narejenimi pripomočki ali pa otroku predlagamo, naj od doma prinese kakšen kos blaga,

ropotuljico, plastenke itd. Izbira ustreznega pripomočka mora biti skladna z nameni smučarske vadbe ter cilji, ki jih skozi proces učenja želimo doseči.

1.4 Motivacija

Vsak učitelj se zaveda, kako pomembna je motivacija za uspešno učenje. Pri tem je pomembno, da smo pripravljeni usmerjati svojo energijo k doseganju zastavljenih učnih ciljev in pri tem vztrajati. Vrsta in stopnja motivacije določata temeljitost učenja ter kakovost doseženih rezultatov (Marentič Požarnik, 2012).

Če želimo doseči ali uresničiti določen cilj, potrebujemo motive, ki nas bodo vodili tja. Avtorici Kajtna in Jeromen (2007) menita, da nam motivi dajejo vzgon oz. energijo, ki nas k enim objektom usmerjajo bolj kot k drugim. Pri otrocih so izraženi motivi, ki zadovoljujejo njihove cilje. Ti niso znati zavijati po robnikih, znati smučati po eni smučki, ampak biti hitrejši od ostalih v skupini, biti tako dober kot znani slovenski smučarji. Mlajše smučarje začetnike motivira želja po zabavi, užitek v snegu in potreba po doživetjih s sovrstniki.

Motivacija torej predstavlja v najširšem smislu usmerjeno, dinamično komponento vedenja. Spodbujanje aktivnosti in usmerjanje sta temeljni značilnosti motivacije (Tušak & Tušak, 2003).

V našem primeru nas zanima zlasti učna motivacija, ki je skupen pojem za vse vrste motivacij v učni situaciji. Obsega vse, kar daje (od zunaj ali od znotraj posameznika) pobude za učenje, ga usmerja, mu določa intenzivnost, trajanje in kakovost (Marentič Požarnik, 2012).

Kognitivistični pristop k motivaciji posebej poudarja, da je to stanje spoznavnega in čustvenega vzburjenja, ki vodi do zavestne odločitve za ravnanje (učenje) in omogoča povečanje intelektualnega in fizičnega napora, da bi dosegli zastavljene cilje. V vsakem primeru gre za rezultat interakcije trajnejših osebnostnih potez (interesi, stopnja storilnostne motivacije, raven aspiracij pri učencu) in značilnosti učne situacije (privlačnost, težavnost, smiselnost učnih nalog, medosebni odnosi). V smučanju o pomanjkanju učne motivacije govorimo takrat, ko se otroci lotevajo učnih nalog neradi, obotavljaje ali pa se celo izmikajo in ne želijo izvajati določenih vaj.

1.4.1 Teorije motivacije

Motivacija je že od nekdaj vzbujala pozornost mnogih psihologov, filozofov, pedagogov, fiziologov in biologov, zato so v toku časa nastale številne različne teorije, ki so motivacijo razlagale vsaka iz svojega zornega kota. Marentič Požarnikova (2012) navaja nekatere pomembnejše motivacijske teorije, povezane z učenjem, ki jih v nadaljevanju na kratko povzemamo.

Vedenjska (behavioristična) teorija

V skladu s to teorijo so za izvajanje in ponavljanje nekega vedenja pomembne predvsem njegove posledice – podkrepitve, ki so lahko pozitivne ali negativne. Pozitivna podkrepitev pomeni navadno zadovoljitev kake potrebe: otroci pogosteje izvajajo aktivnosti, za katere so pohvaljeni ali nagrajeni. Taka pozitivno podkrepljena povratna informacija ima motivacijsko funkcijo, saj spodbudi otroke, da ponovijo določeno vajo, se trudijo po najboljših močeh in so se pripravljani učiti novih veščin (npr. pri učenju smučanja). Negativna podkrepitev je stanje, ki ga želijo učenci doseči, da bi se izognili neki neprijetni situaciji, npr. pri novi nalogi se potrudijo, da jo pravilno izvedejo, saj se tako izognejo učiteljevim pripombam. Nekoliko drugače od negativne podkrepitve deluje kazen, ko neustreznemu ali nesprejemljivemu vedenju sledi negativna posledica. Učitelj je npr. jezen na učence, ker niso upoštevali njegovih navodil in jim po zaključeni vadbi naloži dodatno zadolžitev (pospravljanje vseh rekvizitov), namesto da bi se odpravili na malico. Zaradi te negativne posledice bodo morda naslednjič učitelja raje zbrano poslušali in sledili njegovim navodilom. Slabost behavioristične teorije je v tem, da motivacija izhaja le iz zunanjih pobud in ne upošteva pobud, ki izhajajo iz posameznika. To pomeni, da je možno oblikovati in usmerjati človekovo vedenje izključno od zunaj s sistemom nagrad in kazni (Marentič Požarnik, 2012).

Psihoanalitična teorija

Freud je prvi opozoril na to, da motivacija izvira v veliki meri tudi iz naših nezavednih potreb in nagonskih silnic. Pomembnejši so postali posameznikovi cilji, pričakovanja, razlage in predvidevanja. Posameznik lahko sam odloča glede na to, kakšne cilje in pričakovanja ima, kako vplive predela, si jih razlaga in kakšen pomen jim pripisuje.

Kognitivna teorija

Pozornost se je preusmerila na pomen zavestnega izbiranja in odločanja ob tehtanju možnih posledic aktivnosti. Pomembnejši so postali posameznikovi cilji, pričakovanja, razlage, predvidevanja. Posameznik se sam odloča glede na to, kakšne cilje in pričakovanja ima, kako si vplive razlaga in kakšen pomen jim pripisuje. Kognitivno usmerjeni psihologi so spodbudili veliko raziskav s področja storilnostne motivacije, o vplivu ciljev in pričakovanj ter o tem, kako zaznavamo vzroke doseženih uspehov. V skladu s kognitivnim pogledom pohvala vpliva na posameznika pozitivno, negativno ali pa sploh nič glede na to, ali si jo razlaga kot spodbudo ali kot sredstvo kontrole (Marentič Požarnik, 2012).

Humanistični pristop

Humanistično usmerjeni psihologi (Fromm, Maslow, Rogers) menijo, da človekovo dejavnost sprožajo in uravnavajo notranje, njemu lastne silnice. Pomembna je težnja po razvoju lastnih zmožnosti po samouresničevanju. Marentič Požarnikova (2012) navaja, da je Maslow človekove potrebe razdelil v hierarhično piramido. Potrebe v prvih štirih skupinah so potrebe pomanjkanja, ki so homeostatične (težijo h homeostazi). Zadnje tri skupine pa predstavljajo potrebe rasti, ki so progresivne, ne težijo k vzpostavljanju ravnotežja, ampak k njegovemu rušenju (Marentič Požarnik, 2012). Človeka spodbuja k akciji radovednost, želja po spoznavanju novega. Otrok rad spoznava nove stvari, želi si raziskovati. V smučanju se ta radovednost kaže v tem, da otrok želi presmučati progo od začetka do konca, pa četudi je vrhnji del proge bolj strm ali poledenel, želi si tudi smučati po mehkejšem snegu, se peljati na vseh vlečnicah in žičnicah. Marentič Požarnikova (2012) še navaja, da humanistični pogled opozarja na pomembnost povezovanja vsakršnega učenja z osebnimi izkušnjami, z naravno radovednostjo in igrivostjo, s pozitivnimi čustvi, s težnjo k smislu in z odnosom brezpogojnega spoštovanja in zaupanja med učiteljem in učencem.

Utemeljitelj kontrolne teorije ali teorije izbire William Glasser meni, da se moramo naučiti prevzeti kontrolo nad svojim življenjem in to naučiti tudi otroke oz. učence, saj bi se s tem razrešili problemi zunanje prisile k učenju. Otroke je potrebno naučiti zavestno izbirati dejavnosti, ki jim omogočijo zadovoljevanje osnovnih potreb. Po teoriji izbire so to potreba po preživetju, pripadnosti, moči in vplivu, svobodi ter zabavi (Marentič Požarnik, 2012).

1.5 Motivacija v športu

Učitelji smučanja lahko pridemo do pravega spoznanja o učenčevi motivaciji samo s pomočjo nenehnega spremljanja in opazovanja učenca. Tukaj gre tudi za poznavanje njegovih vrednot. Bolj kot bomo znali opazovati svojega učenca, bolj bomo poznali njegove posebnosti. Na podlagi teh bomo lažje izbrali pravo metodo za poučevanje, kar pa bo vplivalo tudi na dvig njegove motivacije.

Učitelja smučanja zanimajo konkretni načini, kako motivirati učenca k dejavnosti, ki je sam ne bi zmožel, hkrati pa je tudi odgovoren, da jo bo učenec res naredil. Posamezniku se je treba prilagoditi, saj vsak zahteva lastno tehniko motiviranja (Štefok, 2010).

Gould in sodelavci (1989, v Tušak, 1994) so raziskovali motive mladih športnikov. Ugotovili so, da ženske pripisujejo večjo pomembnost motivom sposobnosti, prijateljstvu in zabavi. Analizirali so tudi razlike v starosti športnikov. Mlajši pripisujejo večjo pomembnost uspešnosti, nekaj delati, rad imeti učitelja in dejstvu, da tako želijo starši. Starejši športniki pa pripisujejo večjo pomembnost spretnostim in sposobnostim.

Učitelji smučanja moramo torej poznati razlike v motivaciji glede na starost in spol otrok in mladostnikov. Tako pri dečkih kot pri dekletih se moramo na primer truditi, da je v učnih urah čim več zabave in sklepanja prijateljstev. Učitelji smučanja, ki te motive poznamo, lahko strukturiramo okolje in situacijo tako, da učencem pomagamo doseči tisto, kar želijo.

Tušak (1994) navaja, kaj naj bi vključevale trenerske tehnike, tudi v smislu spodbujanja ustrezne motivacije mladih športnikov:

- priskrbeti čas za razvedrilo, zabavo pri vsakih vajah, treningu;
- priskrbeti oz. organizirati situacijo, kjer tekmovalci lahko ocenijo lasten nivo sposobnosti;
- pomagati športniku, da izboljšuje sposobnosti in da se nauči novih spretnosti;
- poskrbeti, da so športniki čim več s prijatelji, torej organizirati družbene aktivnosti med samim treningom in po njem;
- nenehno se truditi, da je trening vedno zanimiv.

Pomembno je, da učitelji smučanja čim prej spoznajo svojega učenca, saj ga potem lahko lažje pozitivno motivirajo. Problem se pojavi pri smučarskih tečajih, ko je v skupini več učencev. V takih primerih učitelji ne morejo zadostno spoznati vseh

motivov učencev v tako kratkem času, zato morajo izbrati pot, s katero poskušajo zadovoljiti temeljne motive večine učencev. Pri individualnem učenju smučanja pa lahko učitelji smučanja dovolj natančno spoznajo učenca, kar jim omogoča zadovoljitev tudi tistih motivov, ki so manj izraženi. To se kasneje izrazi v boljši tehniki smučanja. Že dalj časa učitelji smučanja opažamo, da je za otroke najbolje, če jih starši vpišejo v individualni tečaj. Taki otroci bodo hitreje napredovali v tehniki, saj se mu lahko učitelji smučanja v celoti posvetimo. Res pa je, da so ti otroci običajno prikrajšani za vrsto drugih motivov, ki vplivajo na socialne in čustvene vidike učenja.

Družina ima velik vpliv na udejstvovanje otroka v športu. Yussuff (1991, v Tušak, 1994) je ugotovil, da starši pomembno vplivajo na otrokovo motivacijo za tekmovanja tako, da skrbijo za športno opremo, ga spodbujajo, sodelujejo z njim in ga hvalijo. Starši, ki otroka vpišejo v šolo smučanja, prav tako pomembno vplivajo na motivacijo otroka pri učenju smučanja, saj je dobro zanj, če ga starši ves čas spodbujajo pri učenju, kupujejo opremo in omogočijo prevoz na smučišče.

Pomembno je, da trener ali učitelj smučanja razume razloge, zakaj se je otrok začel ukvarjati s smučanjem. Tako lahko strukturira okolje, ki omogoča pridobitev določenih kompetenc in izkušenj, ki jih otrok potrebuje. Vse to lahko pozitivno vpliva na motivacijo otroka v smučanju, saj izboljšana motivacija prispeva k izboljšanju osebnega zadovoljstva otroka ob smučanju (Tušak, 1994).

1.5.1 Notranja in zunanja motivacija

V zadnjih letih se najpogosteje pojavlja pojmovanje motivacije, razdeljeno na dva tipa: notranjo (intrinzično) in zunanjo (ekstrinzično) motivacijo.

Deci in Ryan (1985, Tušak & Tušak, 2003) opredeljujeta notranjo motivacijo kot delati nekaj zaradi aktivnosti same in za zadovoljstvo, ki izhaja iz samega izvajanja aktivnosti. Marentič Požarnik (2012) je mnenja, da je pogosto proces dejavnosti pomembnejši od rezultata in je že sam po sebi vir zadovoljstva. Če je pri učenju prisotna notranja motivacija, dejavnost poteka kakovostnejše in dlje časa, lahko tudi ob odsotnosti zunanje kontrole ali zunanjih podkrepitev. Med vire notranje motivacije štejemo radovednost in interes, željo po spoznavanju nasploh, težnjo po uresničevanju svojih potencialov in obvladanju nekega področja znanja in spretnosti. Vsi učitelji smučanja si želimo, da bi bili otroci, ki jih učimo smučati, čim bolj notranje motivirani. Taki otroci ne iščejo dodatnih zunanjih spodbud, nagrad,

ampak so že sami motivirani za delo. Če imajo otroci veliko veselje in interes do smučanja, porabimo učitelji manj časa za spodbudo k usvajanju novih znanj.

O zunanji motivaciji govorimo, kadar se učimo zaradi zunanjih posledic, ki niso nujen sestavni del same dejavnosti, ampak zunaj nje, v določeni posledici, na primer v pohvali, nagradi in izogibanju graji. Učenje je tako le sredstvo za doseganje pozitivnih in izogibanje negativnim posledicam. Zunanja motivacija običajno ni trajna. Dejavnost preneha, če vir zunanje podkrepitev izgine (Marentič Požarnik, 2012). Pri mlajših otrocih je zelo prisotna zunanja motivacija, saj vemo, da so starši tisti, ki si želijo, da bi njihov otrok znal smučati. Starši pripeljejo svojega otroka na smučišče in od njega pričakujejo, da se bo z veseljem učil smučati. Štiri- ali petletni otroci, ki prvič pridejo na smučišče, pogosto še nimajo dovolj razvite notranje motivacije, ker ne vedo, kaj pričakovati. Pri prvih korakih učenja taki otroci potrebujejo veliko zunanjih spodbud (pohval, nagrajevanja). V prvi vrsti smo učitelji smučanja tisti, ki moramo ta motivacijski proces sprožiti, da bo otrok smučal zaradi veselja do te aktivnosti.

Kajtna in Jeromen (2007) menita, da lahko učitelj z vključevanjem velike količine iger v učenje doseže, da bodo mladi športniki razvijali ljubezen do športa. Učitelji bodo razvijali predvsem notranjo motivacijo, ki je pri otroku ključnega pomena. Motivacija mladih športnikov naj bi čim dlje ostajala notranja, saj bodo ob premiku k zunanji motivaciji mnogi nekdanji notranji motivi odpadli.

1.5.2 Storilnostna motivacija in teorija pripisovanja

Pojem storilnostne motivacije se navezuje na doseganje cilja, posameznikovo usmerjenostjo k njemu in dosežkom nasploh. Storilnostna motivacija je pričakovanje, da bomo našli zadovoljstvo v obvladovanju zahtevnih dejavnosti, pri katerih se učinek meri in uspeh ni vnaprej zagotovljen ter je prisoten tudi element tveganja (Marentič Požarnik, 2012). Storilnostno smo motivirani, ko želimo eno stvar narediti čim prej in čim bolj samostojno, ko želimo premagati zapreke, doseči veljavo, tekmovati in prekositi druge. Avtorji navajajo več vrst storilnostne motivacije. Tušak (2001) pravi, da gre pri pozitivni storilnosti za željo po doseganju ciljev, pri negativni pa za težnjo po izogibanju kaznim. Različne raziskave so pokazale, da se začnejo otroci zavedati posebnosti storilnostne situacije (na primer pri smučanju okrog količkov gre za tekmovalno situacijo biti prvi ali slabši) šele med tretjim in četrtem letom. Psiholog Heckhausen (1993, v Marentič Požarnik,

2012) navaja, da je za razvoj storilnostne motivacije pomembno obdobje od tretjega pa nekako do osmega leta starosti. Razvoj visoko storilnostne motivacije otroka je odvisen od socialno-kulturnih dejavnikov. Med njimi je najbolj pomembna vzgoja v družini. Starši morajo otroka spodbujati, poudarjati samostojnost, lastno odgovornost pri opravljanju nalog, hkrati pa dopuščajo tveganje in mu dajejo toliko svobode in samostojnosti pri raziskovanju okolice, kolikor je zmožen glede na razvojno stopnjo. Učitelji smučanja si prizadevamo, da bi bili otroci čim bolj pozitivno storilnostno naravnani, saj bi tako skupaj cilje lažje določili in jih tudi dosegli. Tisti učenci, ki so storilnostno naravnani, so ambiciozni in vztrajni, saj želijo doseči cilje čim hitreje. Motivira jih želja po uspehu, obenem pa jih je tudi strah neuspeha. Pomembno je, katera težnja prevladuje in čemu običajno pripisujejo uspeh oziroma neuspeh ter kako nanju čustveno reagirajo (Marentič Požarnik, 2012).

Teorija pripisovanja ali atribucije se nanaša na posameznikovo navajanje razlogov/vzrokov za lasten uspeh oz. neuspeh pri učenju. Najpogostejše notranje pripisovanje se nanaša na sposobnosti in napor. Eno od pomembnih učiteljevih oprijemališč za razvijanje kakovostnejše motivacije je vplivanje na pozitivni vzorec pripisovanja pri učencih (Marentič Požarnik, 2012). Učitelji smučanja moramo ravnati tako, da pripisovanje uspeha usmerimo k notranjim dejavnikom, na katere je mogoče vplivati; torej da otroci povežejo uspeh z lastnim naporom, neuspeh pa s pomanjkanjem napora, ne pa s prenizkimi sposobnostmi.

1.5.3 Predlogi za izboljšanje motivacije pri športni aktivnosti

Tušak, Marinšek in Tušak (2009) navajajo predloge za izboljšanje motivacije mladega športnika.

Strukturiranje motivacijsko bogatega športnega okolja: ob tehniki postavljanja ciljev je zagotovo postavitve bogatega športnega okolja ena od najpomembnejših rešitev za izboljšanje motivacije; če bo okolje primerno učenju otrok, bodo le-ti dalj časa vztrajali; okolje lahko ocenjujemo glede na zunanji izgled (lepo okolje, poligon, barve ...), primernost terena (za učenje je pomemben blag naklon, poteptan sneg) ali trenutne vremenske razmere (sončno vreme, mraz ali močan veter); zavedati se moramo, da bodo otroci ob boljših pogojih zagotovo bolj motivirani oz. bo ta motivacija trajala dalj časa.

Zagotavljanje možnosti za razvoj spretnosti: eden od najbolj pogostih motivov za vključevanje mladih v športne aktivnosti je želja po izboljšanju oz. učenju novih veščin; učitelji dostikrat pozabljamo, da vadba sama po sebi ne omogoča tega, zato je izredno pomembno natančno načrtovanje vsebine vadbe (Tušak, Marinšek in Tušak, 2009).

Učenje mora biti zanimivo: učitelji imamo možnost zviševanja motivacije z vnašanjem zabavnih elementov; razvijati moramo realistična pričakovanja, se zavedati, da otroci včasih delajo napake in se vedejo neprimerno (Tušak, Marinšek in Tušak, 2009).

Možnosti za uveljavljanje otrokovih potreb: druženje z ostalimi otroki je verjetno najpomembnejši motiv za vključevanje otrok v športne aktivnosti; to potrebo lahko učitelji pomagamo zadovoljiti tako, da otrokom ponudimo več nalog, ki zahtevajo medsebojno druženje, pomaganje in sodelovanje (Tušak, Marinšek in Tušak, 2009).

Razvijanje realističnih ciljev in uspeha: učitelji moramo otroke vzgajati v tekmovalnem duhu, tako da jim povemo, da zmagati ni samo premagati nasprotnika, temveč pomeni potruditi se, popraviti in izboljšati sebe (Tušak, Marinšek in Tušak, 2009).

Roberts in Treasure (1993, v Tušak in Tušak, 2003) menita, da je za uspešen razvoj motivacije v športu za otroke bolje, če učitelji uporabljajo bolj kratkoročne cilje, ter poudarjata učenje in razvoj spretnosti in veščin; Lee (1993, Tušak in Tušak, 2003) pa opozarja, da je za uspešen razvoj motivacije pomembna uspešna komunikacija z otroki.

1.6 Celostni model kakovostnega motiviranja učencev

Marentič Požarnik (2012) priporoča, da že vnaprej naredimo »motivacijski načrt« za skupino učencev, ki jih učimo. Ob tem nas mora vedno spremljati vprašanje, kako povečati kakovost motivacije. Marentič Požarnik (2012) navaja naslednje kriterije kakovostne motivacije:

- vztrajanje pri neki aktivnosti (tudi brez zunanje kontrole);
- odpornost proti neuspehom in oviram na poti do cilja;
- kakovost učnih strategij;

- kakovost učnih rezultatov, da je znanje trajno, razumljeno in uporabno;
- pozitiven, čustven odnos do sebe in do naloge oz. vaje;
- stopnja samostojnosti pri postavljanju ciljev in opravljanju nalog.

V Tabeli 1 je predstavljen model motiviranja PPZZ (pozornost, pomembnost, zaupanje, zadovoljstvo) (Marentič Požarnik, 2012).

Tabela 1: Model motiviranja PPZZ.

Sestavine	Strategije
pozornost (pridobiti, vzdrževati)	<ul style="list-style-type: none">• uporaba novosti, presenečenja• zanimivi problemi• raznolikost, sprememba pri učenju
pomembnost (povečati)	<ul style="list-style-type: none">• uporabnost znanja• povezovanje z izkušnjami, interesi• povezovanje z osebnimi cilji• zadovoljitev potreb (po druženju, zabavi)• priložnost za sodelovanje
zaupanje (v lastne zmožnosti zgraditi)	<ul style="list-style-type: none">• jasni cilji – pričakovanje uspeha• priložnost za doseganje izzivalnih ciljev• možnost kontrole nad lastnim učenjem• prava mera pomoči, vodenja• podrobne povratne informacije
zadovoljstvo (spodbuditi)	<ul style="list-style-type: none">• uporaba naučenega• priznanje, pohvala, ocena• povezati dosežke s pričakovanji

Prva stopnja načrtovanja kakovostnega motiviranja je analiza učencev. Na podlagi Tabele 1 lahko za navedene elemente modela PPZZ ugotavljamo: kakšno pozornost lahko pričakujemo od otrok, koliko je načrtovana aktivnost za otroke osebno pomembna, s kolikšno stopnjo samozaupanja prihajajo otroci na učne ure smučanja in kaj jim daje zadovoljstvo v procesu učenja (Marentič Požarnik, 2012). Učitelji smučanja naj bi znali presoditi, kakšne so individualne razlike med učenci glede stopnje in vrste motiviranosti. Morali bi znati oceniti, koliko otrok je dolgočasenih, koliko jih je takih, ki radi sodelujejo in se z radovednostjo učijo novih spretnosti in

koliko jih sodeluje le zaradi končne nagrade. Seveda želimo, da bi bili učenci pretežno notranje motivirani, saj bi bilo na ta način poučevanje lažje, zanimivo in vsem v veselje.

Druga stopnja načrtovanja kakovostnega motiviranja otrok naj bi temeljila na opredelitvah motivacijskih ciljev. Ali je glavni problem večine nizka pozornost ali nizka stopnja samozavesti? Pri tej stopnji je potrebno jasno opredeliti postavljene cilje (Marentič Požarnik, 2012). Ti morajo biti specifični, konkretni, predstavljati morajo izziv, biti pa morajo realni in dosegljivi. Učenec mora sodelovati z učiteljem pri postavljanju ciljev, da bi bila zavezanost k cilju čim večja. Otrok ves čas potrebuje močno učiteljevo podporo ter stalno pozitivno podkrepitev za doseganje ciljev (Tušak, 2003).

Tretja stopnja govori o načrtovanju motivacijskih strategij. Nekaj primerov je predstavljenih v Tabeli 1, vendar jih je potrebno konkretizirati glede na konkretne potrebe in značilnosti učencev (Marentič Požarnik, 2012). Pri poučevanju smučanja otrok so pomembne tiste strategije motiviranja, ki vplivajo na storilnostno in notranjo motivacijo otrok. Otroci poskušajo izvajati vedenja, ki pripeljejo do nagrade, in se izogniti vedenju, ki povzroča negativne posledice. Veliko učiteljev smučanja uporablja tehnike nagrajevanja in kaznovanja za modifikacijo vedenja, čeprav se tega sploh ne zavedajo.

Tušak in Tušak (2003) navajata, da uspešna pot k ustrezni motivaciji poteka po korakih, zapisanih v nadaljevanju.

- Trenutna oz. takojšnja podkrepitev ustreznega vedenja

Zajema nagrajevanje postavljanja ciljev, poudarjanje pomena vztrajnosti ipd. Vsak otrok si želi pohvale. Učitelji smučanja moramo pohvaliti otrokovo delo, ko si to res zasluži.

- Ohranjanje konsistentnosti

Zavzema stalno nagrajevanje neke lastnosti oz. vedenja. Potrebno je nagrajevati otrokovo vztrajnost, postavljanje ciljev ali iskanje izzivov, tudi ko mislimo, da je tak način dela že osvojen.

Velika napaka učiteljev smučanja je, da otroke hvalimo tudi takrat, ko ni smiselno in ko si ne zaslužijo. Otrok se navadi, da je vsakokrat pohvaljen, tudi če vaje ne izpelje dobro. Zniža se nivo motivacije, saj se mu za pohvalo ni treba več potruditi. Nujno pa je konstantno hvaliti njegovo vztrajnost, delavnost in marljivo delo.

- Odzivanje na trud in vedenje bolj kot na uspešnost v vedenju

Nagradimo že vsak resen poskus vztrajnosti, čeprav je športnik izbral napačne cilje. Ne moremo pričakovati, da bo ustrezen motivacijski pristop osvojen kar naenkrat.

- Ustrezna obravnava vmesnih kriz in zastojev na poti k optimalni motivaciji

Učitelji se moramo zavedati, da so padci in vzponi vedno prisotni pri učenju. V slabih trenutkih se ne sme reagirati panično in uničiti napredka v osvajanju ustrezne motivacije.

Četrta stopnja načrtovanja kakovostnega motiviranja govori o tem, da je potrebno vedno poskušati, spremljati in izpopolniti izbrane strategije. Učitelji moramo biti pozorni in se z občutkom usmeriti posebej na motivacijske strategije in njihov učinek, ne le na snov in metode učenja.

Marentič Požarnik (2012) navaja, da so najučinkovitejše celovite strategije, ki kombinirajo jasne zahteve, visoke cilje, izzivalne dejavnosti, dobro vzdušje in odnose, medsebojno pomoč in oporo ter hkrati razvoj samostojnosti in odgovornosti.

2 METODE DELA

2.1 Problem, cilji in hipoteze

Izkušnje iz prakse kažejo, da otrokom pri učenju alpskega smučanja pogosto primanjkuje motivacije. Kljub temu da smo učitelji smučanja dobro izobraženi o metodiki poučevanja, pa bi nam koristila izobraževanja o spodbujanju motivacije učenca. Kot učitelje smučanja nas zanima pot, po kateri bomo učence pripeljali do želenih ciljev. Te bomo lažje dosegli, če bomo izhajali iz njihovih potreb. Problem se kaže v tem, da učitelji smučanja pogosto ne znamo prepoznati otrokovih potreb in tako ne pripomoremo k izboljšani motivaciji pri učenju smučanja. Pomembno je, da v določeni situaciji izberemo ustrezno strategijo motiviranja in tako pozitivno vplivamo na motiviranost otroka. Da bi kar najučinkovitejše vplivali na pozitivno motivacijo pri otrocih, pa moramo uporabiti tudi raznovrstne učne pripomočke in pravilne učne metode. V diplomski nalogi nas zanima katere strategije, tehnike motiviranja otrok pri učenju alpskega smučanja učitelji smučanja najpogosteje uporabljajo. S pravilno izbranimi strategijami in metodami lahko učitelji smučanja pozitivno vplivamo na motivacijo otroka.

Izhajajoč iz teh problemov smo si zastavili cilje raziskovalne naloge:

- ugotoviti, najbolj učinkovite prijeme motiviranja otrok, po katerih učitelji smučanja največkrat posežejo;
- ugotoviti, najpogostejšo metodo, s katero učitelji smučanja poučujejo;
- ugotoviti, ali didaktična gibalna igra vpliva na boljšo motiviranost otroka pri učenju alpskega smučanja;
- ugotoviti, s katerimi ovirami se učitelji smučanja najpogosteje srečujejo pri motiviranju otrok za učenje alpskega smučanja;
- ugotoviti, katere didaktične pripomočke učitelji smučanja najpogosteje uporabljajo za motiviranje otrok;
- ugotoviti, morebitne razlike v strategijah motiviranja otrok glede na spol, stopnjo usposobljenosti in leta poučevanja učitelja smučanja.

Na podlagi zgoraj opredeljenih ciljev smo postavili hipoteze raziskovalne naloge, ki jih želimo z anketnim vprašalnikom preveriti:

- H1: učitelji smučanja lahko z ustreznimi prijemi (igra, pohvala, pravilna izbira metode, uporaba didaktičnih pripomočkov) in z ustrezno izbrano strategijo pomembno vplivajo na boljšo motiviranost otrok pri učenju alpskega smučanja;
- H2: učitelji smučanja pogosto uporabljajo didaktično gibalno igro kot temeljno metodo pri poučevanju smučanja otrok;
- H3: učitelji smučanja se pogosto srečujejo z oviro, kot je slaba motorika otrok;
- H4: stopnja usposobljenosti učitelja smučanja vpliva na pogostost uporabe določene strategije motiviranja otrok pri učenju smučanja;
- H5: spol učitelja smučanja vpliva na pogostost uporabe določene strategije motiviranja otrok pri učenju alpskega smučanja;
- H6: leta poučevanja smučanja vplivajo na pogostost uporabe določene strategije motiviranja otrok pri učenju alpskega smučanja.

2.2 Vzorec merjencev

Za namene empirične raziskave smo uporabili namenski priložnostni vzorec učiteljev smučanja, ki poučujejo na različnih slovenskih smučiščih.

V raziskavi smo uporabili naslednje spremenljivke:

- spol,
- starost,
- usposobljenost na področju poučevanja smučanja (naziv),
- leta poučevanja.

Na anketni vprašalnik se je odzvalo 40 učiteljev smučanja. Od tega je bilo 18 žensk (45 %) in 22 moških (55 %), starih od 19 do 69 let.

Tabela 2: Starost učiteljev smučanja.

Starost	Frekvenca (f)	Odstotek (f %)
od 19 do 29 let	11	27,5
od 30 do 39 let	20	50
nad 40 let	9	22,5

Tabela 2 kaže, da smo v raziskavo zajeli 11 (27,5 %) učiteljev smučanja starih od 19 do 29 let, 20 (50 %) starih od 30 do 39 let in 9 (22,5 %) učiteljev smučanja starih nad 40 let.

Tabela 3: Usposobljenost na področju poučevanja smučanja.

Naziv učiteljev smučanja	Frekvenca (f)	Odstotek (f %)
učitelj smučanja 1	20	50
učitelj smučanja 2	14	35
učitelj smučanja 3	6	15

Iz Tabele 3 lahko razberemo, da ima 20 (50 %) anketirancev naziv učitelj smučanja 1, 14 (35 %) naziv učitelj smučanja 2 in 6 (15 %) jih je z osvojenim nazivom učitelj smučanja 3.

Tabela 4: Leta poučevanja.

Leta poučevanja	Frekvenca (f)	Odstotek (f %)
do 5 let	11	27,5
od 6 do 15 let	20	50
nad 16 let	9	22,5
skupaj	40	100

Zanimalo nas je tudi, koliko let že sodelujoči poučujejo. Tabela 4 nam prikazuje, da jih 11 (27,5 %) poučuje 5 let ali manj, 20 (50 %) od 6 do 15 let in 9 (22,5 %) nad 16 let.

2.3 Opis merskih inštrumentov

Merski inštrument predstavlja anketni vprašalnik, v katerem smo učitelje smučanja spraševali o tem, kaj vse vpliva na izboljšano kakovost motivacije pri učencih. Zanimalo nas je, katere učne metode in didaktične pripomočke najpogosteje uporabljajo, ter katere strategije motivacije najbolj pogosto uporabljajo pri otrocih za poučevanje alpskega smučanja. Sestavljen je iz 14 vprašanj. Vprašanja so zaprtega, odprtega in kombiniranega tipa. V anketnem vprašalniku je 7 vprašanj zaprtega tipa. 3 vprašanja od teh vsebujejo 1 možen odgovor, 4 pa so v obliki ocenjevalne lestvice, kjer sodelujoči ocenjujejo po petstopenjski lestvici. 1 vprašanje je odprtega tipa in 4 vprašanja so kombiniranega tipa, kjer so lahko anketiranci izbrali več odgovorov med podanimi in po možnosti dopisali svojega. Anketni vprašalnik je priložen v prilogi.

2.4 Postopek zbiranja podatkov

Anketne vprašalnike smo posredovali vodjem smučarskih šol po celotni Sloveniji, in sicer preko spletnega dokumenta Google Drive. Vodje smo prosili, naj anketne vprašalnike razpošljejo učiteljem smučanja, ki poučujejo v njihovih šolah smučanja. Vrnjenih je bilo 40 anketnih vprašalnikov.

2.5 Postopek obdelave podatkov

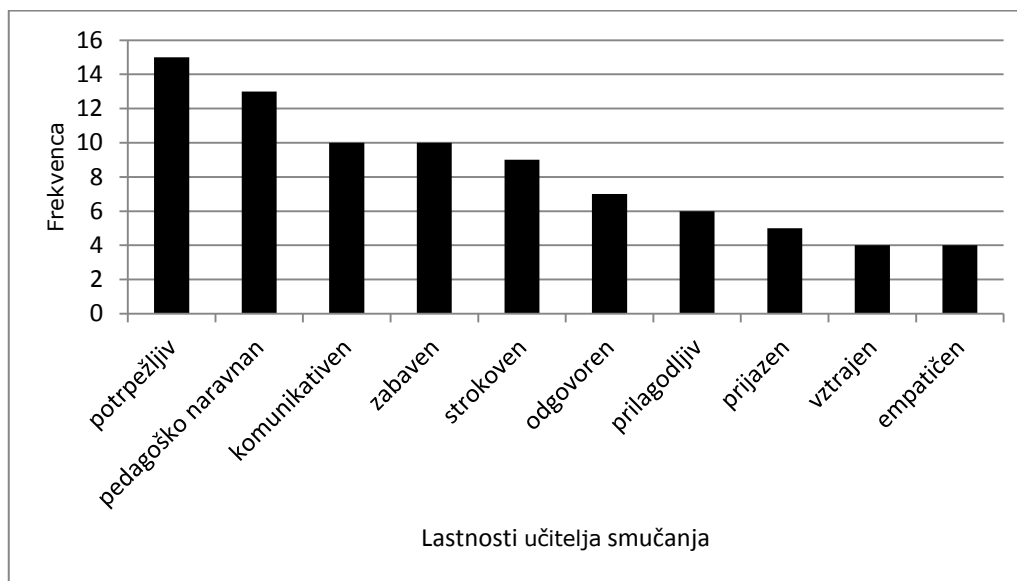
Podatke smo obdelali s pomočjo računalniškega programa SPSS. Uporabili smo deskriptivno metodo. Izračunali smo frekvence, odstotke in aritmetične sredine. Rezultate ankete smo prikazali grafično.

3 REZULTATI IN INTERPRETACIJA

V tem poglavju smo predstavili rezultate anketnega vprašalnika in jih interpretirali.

Najprej smo sodelujoče spraševali o lastnostih, ki naj bi jih učitelj smučanja imel. Anketiranci so navedli tri, ki se jim zdi najpomembnejše.

Slika 1: Lastnosti učitelja smučanja

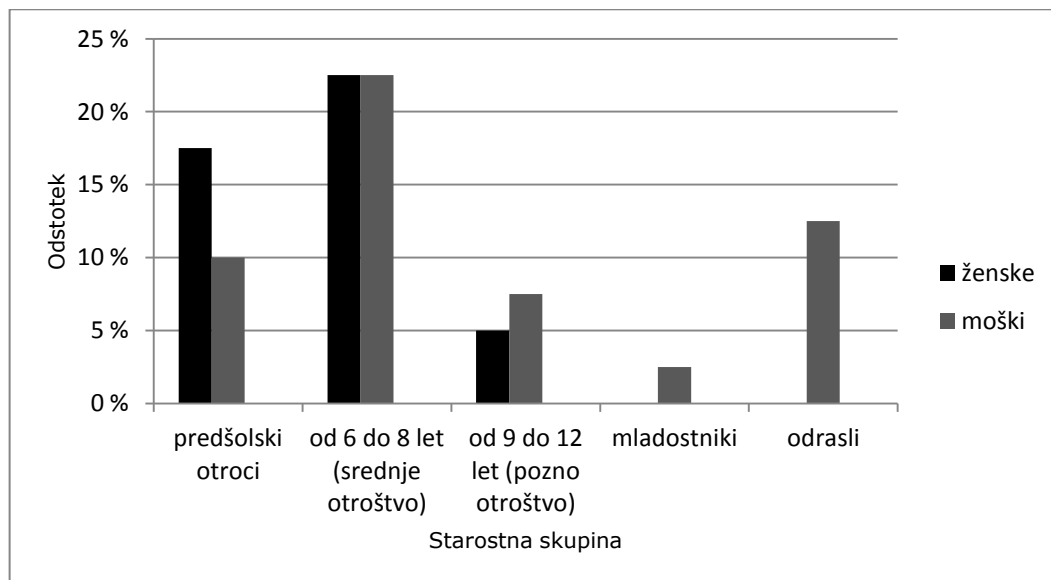

Rezultati so pokazali, da se po mnenju anketirancev zdi, da je potrpežljivost najbolj pomembna lastnost (15 odgovorov), ki naj bi jo učitelj smučanja imel (glej Sliko 1). Učitelji smučanja moramo pri delu z otroki upoštevati njihova čustva, ki lahko med poučevanjem ves čas nihajo. Učitelji moramo biti zelo potrpežljivi pri delu z njimi, saj nas lahko ta razpoloženska nihanja zelo razdražijo. Prav tako moramo biti potrpežljivi pri podajanju snovi, saj je potrebno določeno snov večkrat ponoviti in pokazati, da jo otroci razumejo. Učitelji smučanja moramo imeti tudi pedagoško žilico, moramo se znati vživeti v otroke in biti pri svojem delu kreativni. Pišot in Videmšek (2004) navajata, da smo vsekakor učitelji odgovorni za to, ali bomo svoje delo poživili in otroku ponudili nekaj več. Tudi po tem lahko spoznamo dobrega učitelja, ki pozna pedagoško odgovornost. Poučevati moramo na način, ki bo učencem razumljiv. Po mnenju anketirancev moramo biti tudi komunikativni in zabavni. Komunikacija z otroki je zelo pomembna, saj se na njej gradi zaupanje in odnos. Ker se otroci radi igrajo, moramo uporabiti take metodične postopke, da se bodo ob učenju zabavali. Če bo ob tem tudi sam učitelj zanimiv in zabaven, se bo nivo motivacije otrok dvignil. To navajajo tudi Tušak, Marinšek, Tušak (2009), ko

pravijo, da mora biti učenje zanimivo. Menijo, da imamo učitelji možnost zviševanja motivacije z vnašanjem zabavnih elementov.

Anketirance smo spraševali, katero starostno skupino bi najraje poučevali. Slika 2 prikazuje odstotek učiteljev smučanja, ki bi se odločili za učenje smučanja določene starostne skupine. Primerjavo smo naredili glede na spol učiteljev.

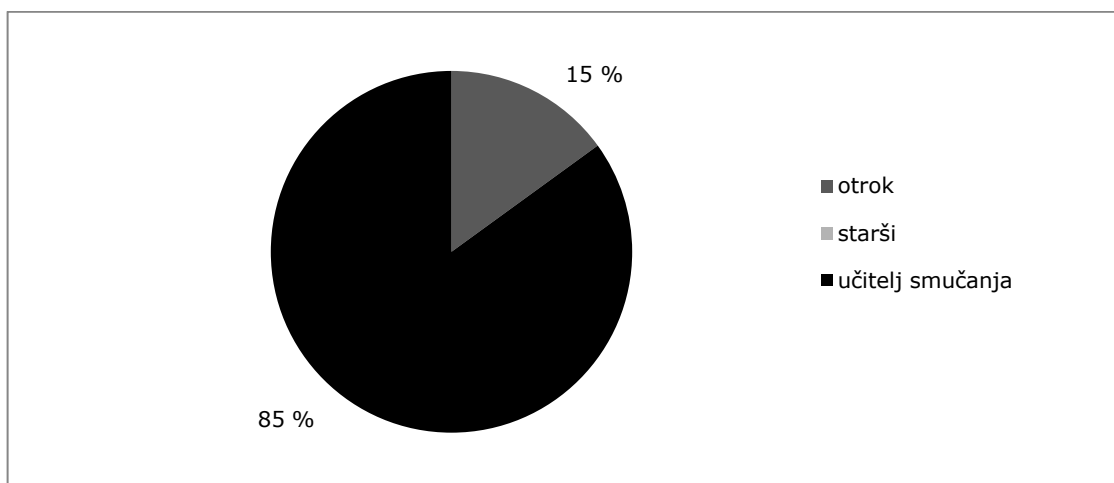
Slika 2: Izbira starostne skupine glede na spol učitelja

Če pogledamo Sliko 2, hitro opazimo razlike med spoloma glede na izbiro starostne skupine. V našem primeru se učiteljice smučanja ne bi odločile niti za mladostnike niti za odrasle, pač pa bi najraje poučevale skupino otrok, ki spadajo v obdobje srednjega otroštva (22,5 %). Moški učitelji smučanja bi si prav tako kot ženske najraje izbrali starostno skupino otrok iz srednjega otroštva (22,5 %). Zanimivo je, da bi moški učitelji smučanja raje poučevali odrasle (12,5 %) kakor pa predšolske otroke (10 %). Opažamo, da se otroci v srednjem otroštvu hitro učijo, sprejemajo in tudi razumejo nove informacije. Veliko manj časa potrebujejo za prilagajanje na opremo in gibanje na snegu s smučmi kakor pa predšolski otroci. Mislimo, da je to obdobje otroštva, kjer otroci že razumejo gibanje in jih tako lahko že učimo same tehnike smučanja.

Učitelje smučanja smo v naslednjem vprašanju spraševali o tem, kdo je odgovoren za postavljanje ciljev za otrokov napredek.

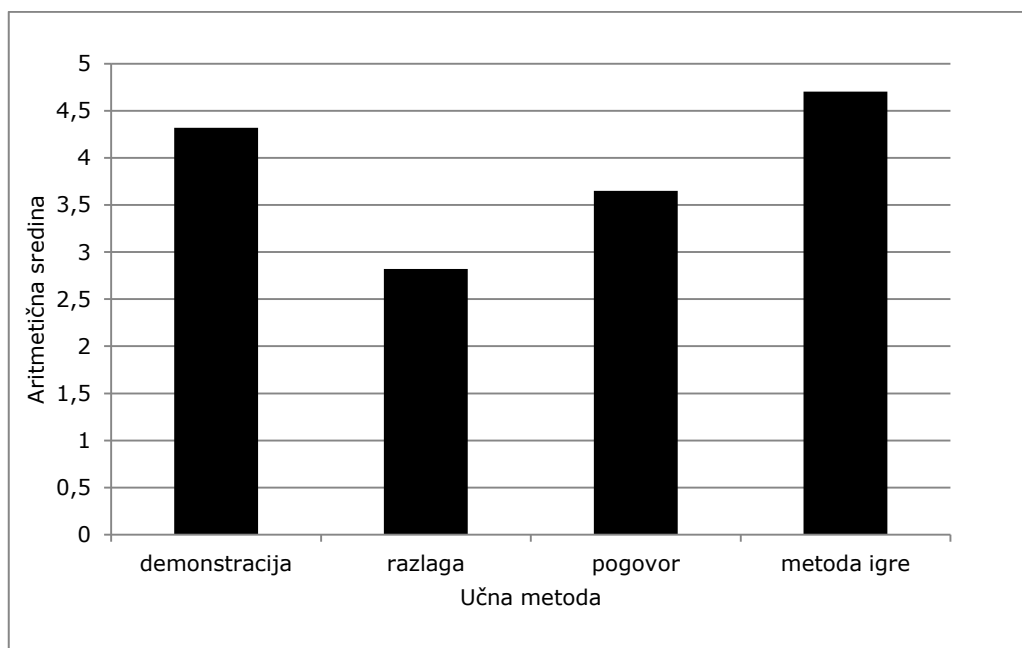
Slika 3: Postavljanje ciljev pri učenju smučanja

S Slike 3 je razvidno, da učitelji smučanja menijo, da morajo sami (85 %) postaviti cilje za otrokov napredek pri smučanju. Ti cilji morajo biti v skladu z željami in potrebami otrok (Tušak in Tušak, 2003). Če si otroci sami postavijo cilj, pomeni, da so notranje motivirani in da so pripravljeni sodelovati. Učitelji smučanja na ta način lažje skupaj z otrokom postavimo pravi cilj. Nihče od učiteljev smučanja ne predpostavlja, da so starši odgovorni za postavitev ciljev pri otrokovem napredku v smučanju.

Zanimalo nas je, kako uporabne se učiteljem smučanja zdijo učne metode. Izbirali so lahko med 4 učnimi metodami – demonstracijo, razlago, pogovorom in metodo igre.

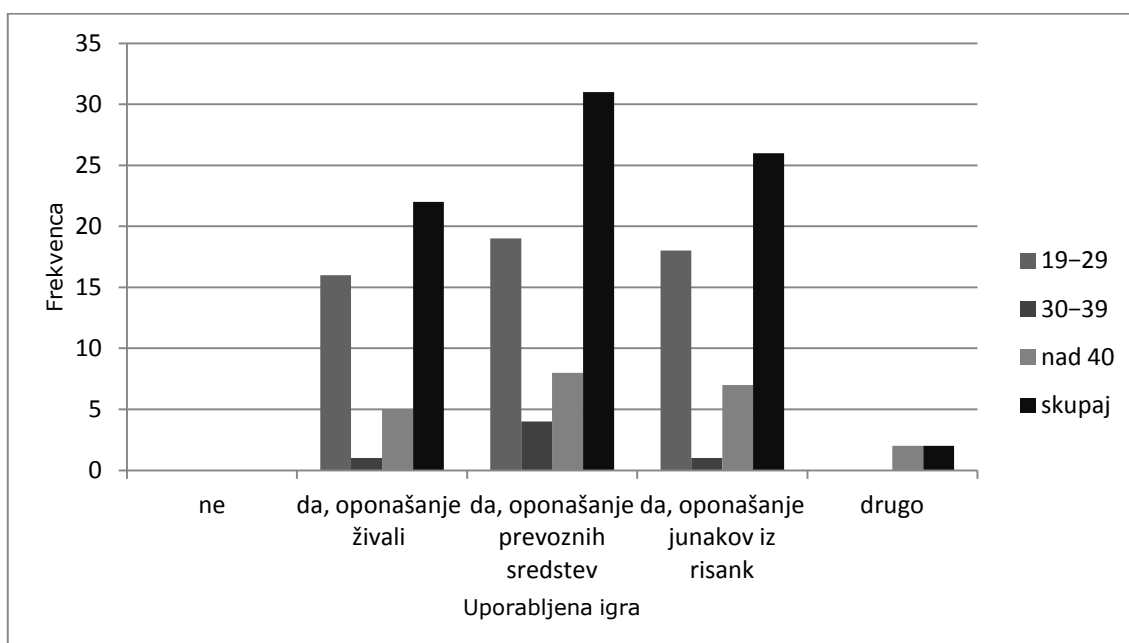
Slika 4: Uporabnost učnih metod pri učenju alpskega smučanja otrok

Na Sliki 4 opazimo, da anketiranci metodo igre kot učno metodo uporabljajo najbolj pogosto (4,7). Glede na to, da je otroke najlažje motivirati z igro, je razumljivo, da učitelji smučanja to metodo označujejo kot najbolj uporabno. Poleg metode igre se jim zdi uporabna tudi demonstracija (4,3), kjer novo gibanje praktično prikažemo. Lavrič (2008) je v svojem delu ugotovil, da učitelji smučanja najbolj pogosto uporabljajo metodo demonstracije in šele nato metodo igre. Oba pa sva prišla do enakih ugotovitev, da metodi razlage in pogovora učitelji pripisujejo majhno pomembnost. Glede na to da otroci preko igre spoznavajo svet, teren, materiale, opazujejo svoje gibanje in gibanje ostalih, me ne preseneča, da so visoko pomembnost pripisali metodi igre. Otroci preko igre zadovoljijo veliko socialnih in čustvenih potreb, saj se ob igri zabavajo in uživajo. Učenje preko igre je zanimivo, zabavno in vzbuja pri otroku radovednost. Učitelji smučanja, ki vnašajo v učenje zabavne elemente in hkrati poskrbijo, da so otrokove potrebe po druženju zadovoljene, lahko dvignejo pri otroku nivo motivacije. Otroka bo to gnalo naprej in želel si bo še več igre. To pa bo za učitelja izziv, saj bo moral prikazati novo igro, vajo, s tem pa bo učenje ciljno usmerjeno k učenju novih spretnosti. Mislimo, da so vse 4 učne metode pomembne za čim bolj učinkovito poučevanje otrok smučanja. Moje mnenje je, da je potrebno novo vajo na kratko razložiti, demonstrirati, preko igre prikazati in se na koncu po potrebi z otrokom pogovoriti o izvedbi vaje.

V naslednjem vprašanju smo sodelujoče spraševali, katero igro najbolj pogosto uporabljajo kot učno metodo.

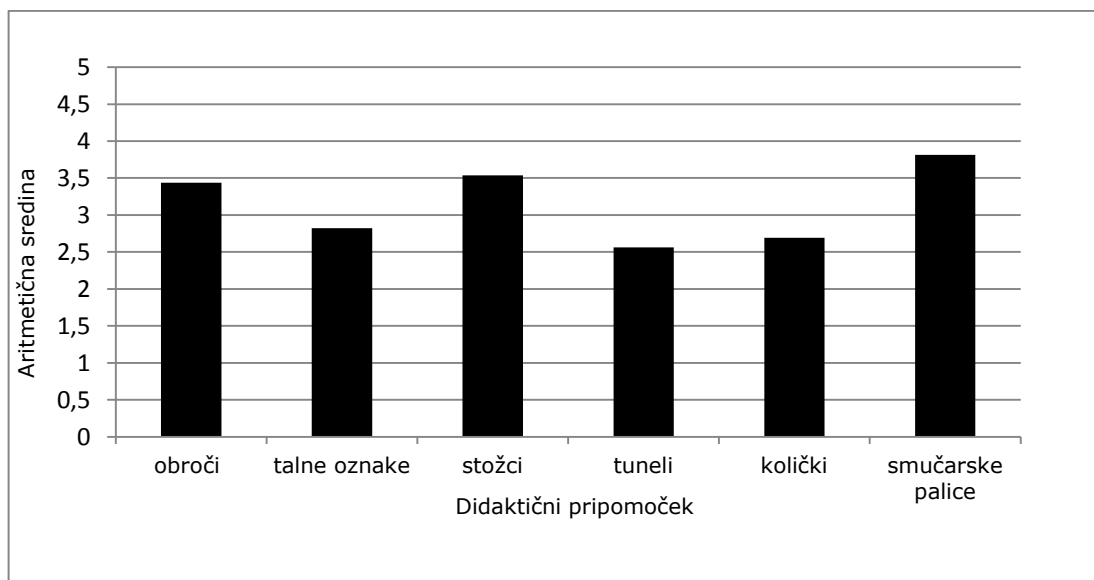
Slika 5: Uporabnost iger kot učne metode glede na starost učitelja smučanja

Pohvalno je, da vsi učitelji smučanja uporabljajo igro kot učno metodo, saj vzbudi pri otrocih veselje in užitek do dela. Prav tako s pomočjo igre vplivamo na boljšo motivacijo. Lahko bi rekli, da je izbira igre že ena od strategij motiviranja otrok pri učenju alpskega smučanja. Lešnik in Žvan (2007) pravita, da naj ne bi minil dan poučevanja na smučišču brez zabave in igre. Otroci med igro pozabijo na napor, kar zagotovo pripomore k lažjemu osvajanju novih motoričnih informacij ali njihovem utrjevanju. Igra ima v otrokovem razvoju pomembno vlogo pri socializaciji in iskanju vloge v skupini. Zato mora biti sestavni del vsakega procesa učenja. Izbira iger od učitelja zahteva veliko znanja in organizacijskih sposobnosti. S Slike 5 je razvidno, da učitelji smučanja največkrat uporabijo igro oponašanja prevoznih sredstev, potem igro oponašanja junakov iz risank, nazadnje pa igro, kjer se oponaša živali. Zanimivo je, da so učitelji smučanja nad 40 let naštetih pod drugo še petje pesmi in uporabo iger drsnosti in ravnotežja.

V naslednjem vprašanju nas je zanimalo, kako pogosto anketiranci uporabljajo naslednje pripomočke za motiviranje otrok pri učenju alpskega smučanja. Na izbiro so imeli 6 pripomočkov: obroče, talne oznake, stožce, tunele, smučarske količke in smučarske palice.

Slika 6: Pogostost uporabe didaktičnih pripomočkov

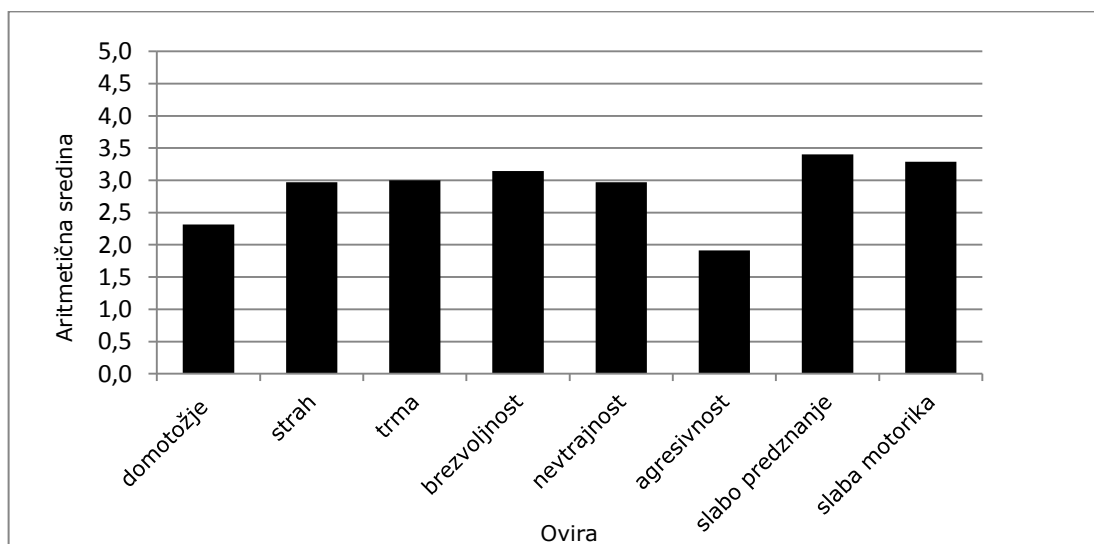

S Slike 6 je razvidno, da učitelji smučanja za motiviranje otrok pri učenju najbolj pogosto uporabljajo smučarske palice (3,8) kot didaktični pripomoček, na drugem mestu so stožci (3,5), sledijo pa obroči (3,4). Učitelji smučanja naj bi za motiviranje redko ali srednje pogosto uporabljali talne oznake, smučarske količke in tunele. Zanimivo je, da ni nobenega naštetega didaktičnega pripomočka, ki ga

učitelji smučanja ne bi uporabili pri dvigu motivacije otrok. Lešnik in Žvan (2007) ter Pišot in Videmšek (2004) menijo, da mora učenje smučanja temeljiti na raznovrstni vadbi. Predvsem najmlajše k delu najlažje pritegnemo z uporabo različnih pripomočkov. Z njimi lahko otrokom omogočimo novo izkušnjo in obogatimo njihovo gibalno znanje. Didaktični pripomočki imajo pomembno vlogo tudi zato, ker pomagajo preusmeriti pozornost otrok (strah, odsotnost staršev) in jih aktivneje vključijo v delo. Sama vedno uporabljam didaktične pripomočke, saj s tem naredim učenje zanimivo in za učence privlačno. Opazila sem, da vsi otroci nimajo enako radi istih pripomočkov, temveč so enim bolj všeč obroči, drugim palice, količki. Na podlagi njihovih želja, uporabljam določene pripomočke pogosteje in tako poskrbim, da nivo motivacije med učenjem ne pade.

Zanimalo nas je tudi, s kakšnimi ovirami se pri procesu učenja alpskega smučanja učitelji srečujejo z vidika otroka in z vidika pogojev. Pri motiviranju otrok je potrebno najprej odkriti oviro, s katero se otroci in mi srečujemo, šele potem lahko to poskušamo rešiti ali prilagoditi učenje tako, da bodo določene ovire čim manj izrazite.

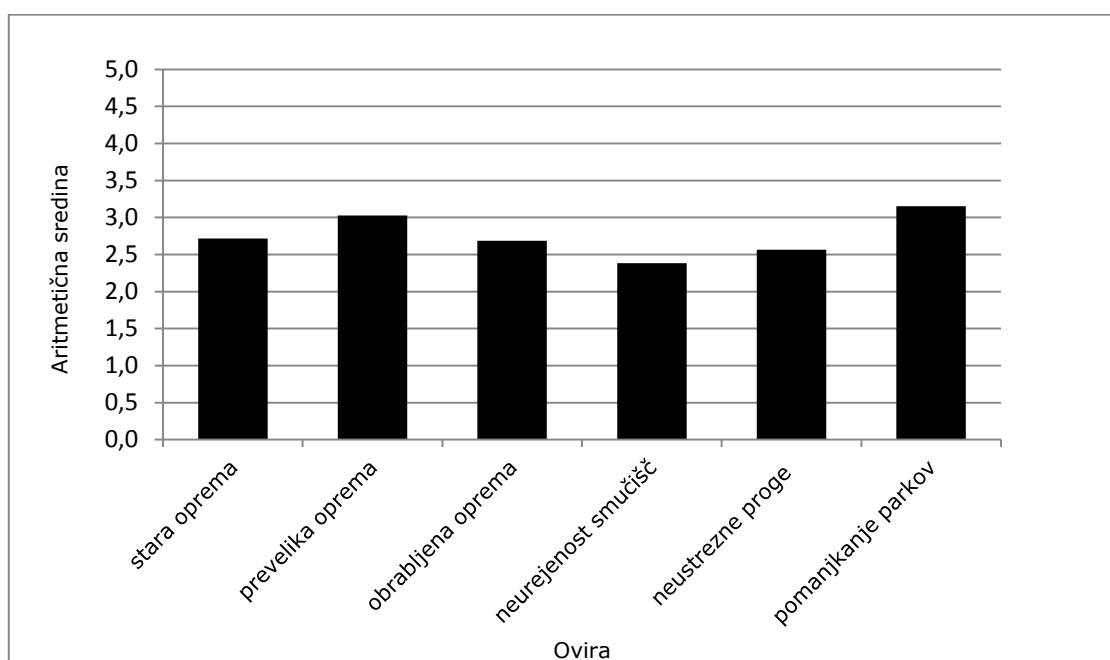
Slika 7: Ovire, s katerimi se učitelji smučanja srečujejo pri poučevanju smučanja z vidika otroka

S Slike 7 je razvidno, da se učitelji smučanja najpogosteje srečujejo s slabim predznanjem (3,4) in s slabo motoriko otroka (3,3). Po pogostosti pojavljanja jima sledijo brezvoljnost (3,1), strah, trma in nevtrajnost z ocenami 3. Redko pa se učitelji smučanja srečujejo z domotožjem in agresivnostjo otrok. Zupanova (2010) je v diplomski nalogi raziskovala principe reševanja konfliktnih situacij pri učenju alpskega smučanja in prišla do podobnih rezultatov kot v tem diplomskem delu.

Ugotovila je, da se učitelji najbolj pogosto srečujejo z razvajanostjo otrok, s slabim predznanjem, z neposlušnostjo, s strahom in trmo. Menim, da današnji otroci nimajo tolikšnega predznanja smučanja zaradi načina življenjskega sloga. Zelo malo je otrok, ki se doma učijo smučati, čeprav imajo to možnost. Starši raje učenje prepustijo izkušenim učiteljem. Tako prihajajo na tečaj otroci, ki nimajo nobenega predznanja o smučanju. Tudi v naši šoli smučanja opažamo, da je vedno več predšolskih otrok, ki prvič stopijo na smučke. Seveda pa jih ob tem spremlja strah, včasih brezvoljnost in trma.

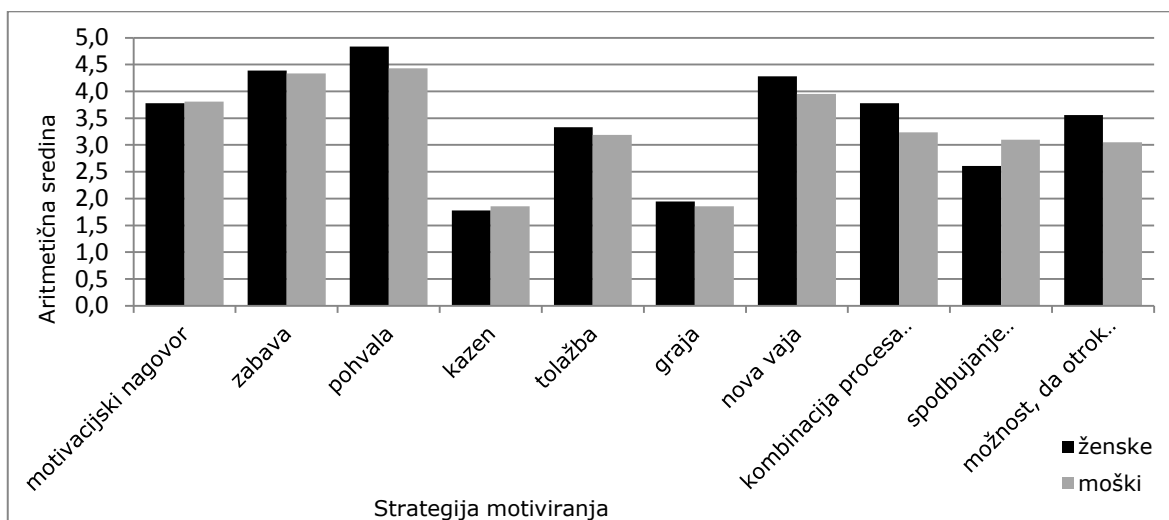
Slika 8: *Ovire, s katerimi se učitelji smučanja srečujejo pri poučevanju smučanja z vidika pogojev dela*

S Slike 8 razberemo, da se učitelji smučanja z vidika pogojev poučevanja najpogosteje srečujejo s pomanjkanjem smučarskih parkov (3,2). Na slovenskih smučiščih so urejeni smučarski parki postavljeni samo na velikih smučiščih. Imamo ogromno manjših smučišč, kjer ni prostora za postavljanje snežnih parkov, vendar pa tam delujejo šole smučanja. Menim, da imam v vzorcu učitelje smučanja, ki poučujejo na manjših smučiščih, kjer smučarskih parkov ni. Srednje pogosto se učitelji smučanja srečujejo tudi s preveliko (3,0), staro in obrabljeno (2,7) opremo. Najmanj pogosto pa se srečujejo z neurejenostjo smučišč (2,4), kar je pohvalno, saj morajo biti smučišča urejena za kakovostno in varno poučevanje otrok smučanja.

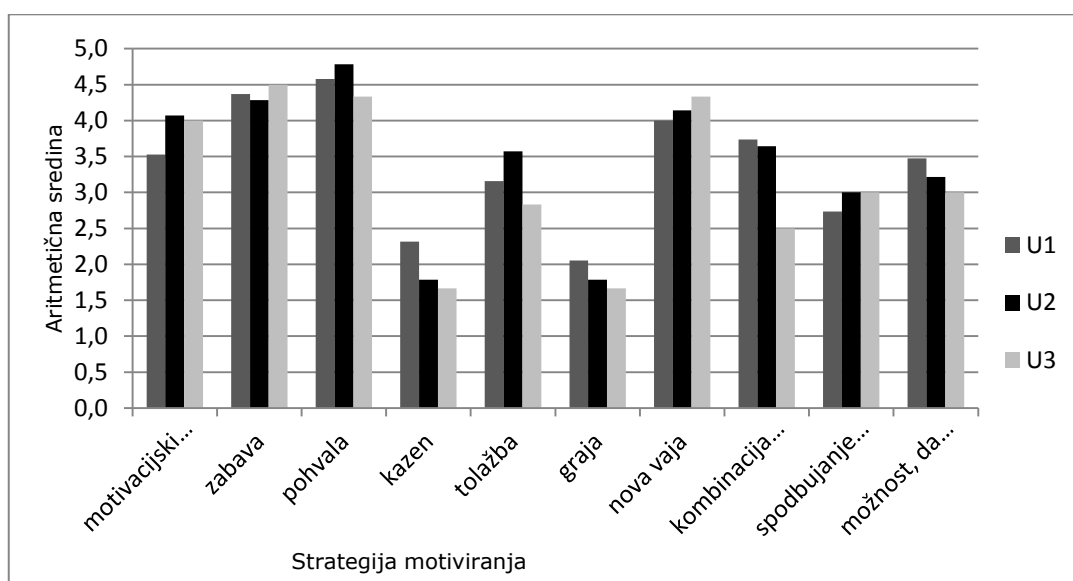
Zanimalo nas je, v kolikšni meri učitelji smučanja uporabljajo našete strategije pri motiviranju otrok. Vprašanje smo analizirali po spolu, stopnji usposobljenosti in letih poučevanja smučanja.

Slika 9: *Strategije motiviranja otrok glede na spol učitelja smučanja*

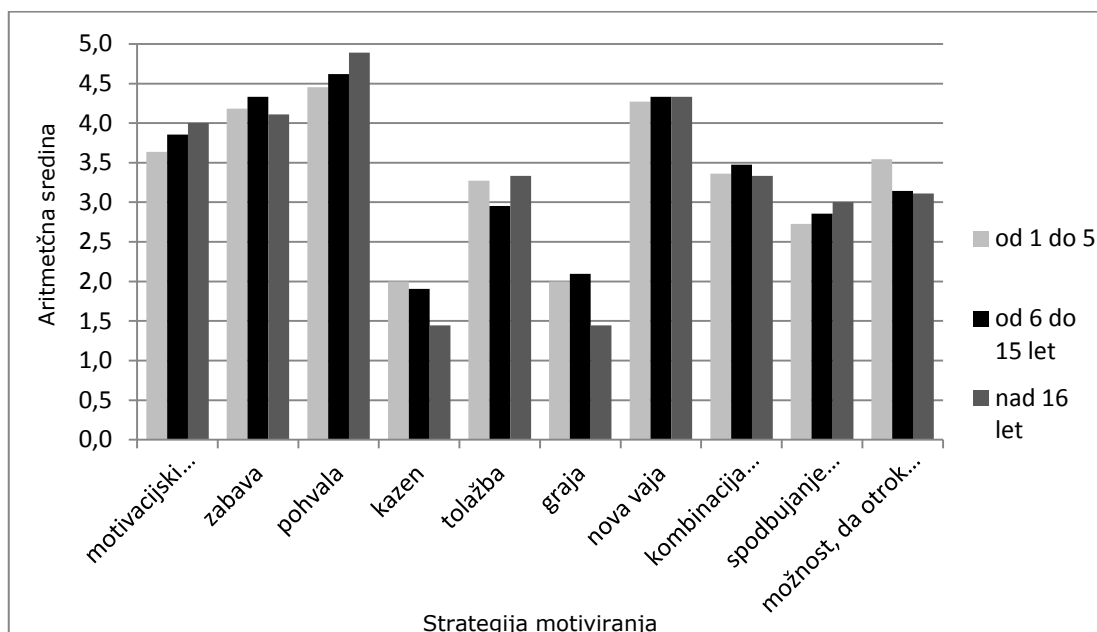
S Slike 9 je razvidno, da velikih razlik med spoloma ni. Vsi zelo pogosto pohvalijo svoje učence (4,8 žensk in 4,5 moških). Anketiranci menijo, da je zabava (4,4) na snegu druga najbolj pomembna tehnika motiviranja otrok, saj se otroci sprostito in uživajo. Sledi izbira nove vaje, ki vzbudi radovednost in motivacijski nagovor (3,8). Redko učitelji uporabijo kaznen (1,8) in grajo (1,9) kot strategijo motiviranja. Mislim, da sta kaznen in graja zadnji možnosti za motivacijo. S Slike 9 lahko razberemo, da moški učitelji bolj spodbujajo tekmovalnost (3,1) kot ženske.

Slika 10: *Strategije motiviranja otrok glede na stopnjo usposobljenosti učitelja smučanja*

S Slike 10 lahko razberemo, da ni bistvenih razlik v pogostosti uporabljenih strategij motiviranja otrok glede na stopnjo usposobljenosti učiteljev smučanja. Opazimo, da vsi učitelji smučanja, ne glede na stopnjo usposobljenosti, najpogosteje uporabljajo pohvalo (4,6) in zabavo (4,4). Redko pa uporabijo kazen in grajo.

Slika 11: *Strategije motiviranja otrok glede na leta poučevanja učiteljev smučanja*

Zanimalo nas je, ali so kakšne razlike med leti poučevanja in pogostostjo izbranih strategij motiviranja otrok. S Slike 11 je razvidno, da velik razlik ni. Opazimo, da ne glede na leta poučevanja učitelji smučanja najpogosteje otroke pohvalijo (4,6), zabavajo (4,1) ali pa izberejo novo vajo, ki bo pri otroku spodbudila zanimanje za smučanje (4,2).

S Slik 9, 10, 11 lahko razberemo, da spol, stopnja usposobljenosti in leta poučevanja ne vplivajo na izbiro strategij motiviranja otrok pri učenju alpskega smučanja. Vsi učitelji smučanja najbolj pogosto za motiviranje otrok uporabljajo pohvalo, zabavo in novo vajo, ki spodbudi radovednost. Po modelu motiviranja PPZZ sodijo te strategije k sestavinam pozornost, pomembnost in zadovoljstvo. Sestavina pozornost vključuje strategije motiviranja, kot so uporaba novosti, raznolikosti in sprememba pri učenju (Marentič Požarnik, 2012). Prav uvedba nove vaje spodbudi pri otrocih radovednost, predstavlja jim nov izziv, nov problem. Ker sodi motiv radovednosti, težnja po spoznavanju novega, neznanega med vir

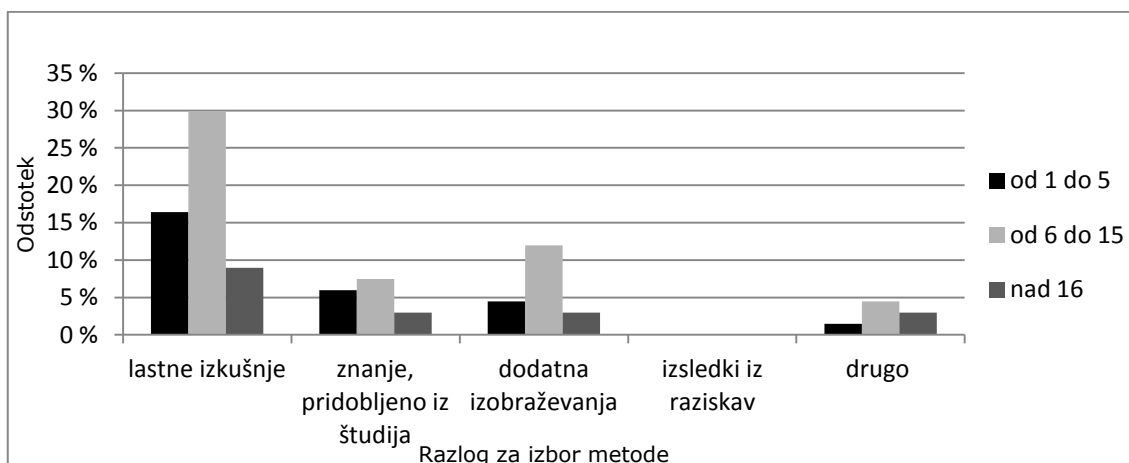
notranje motivacije, mislim, da je še lažje s tako strategijo pritegniti pozornost in s tem učence pripraviti na sodelovanje in učenje novih gibanj.

Zabava, ki so jo anketiranci ocenili kot pogosto uporabljeno, sodi pod sestavino pomembnosti. Z zabavo pri otrocih zadovoljimo več potreb, kot so potreba po druženju s sovrstniki, potreba po priznanju, priložnost za sodelovanje, potreba po povezovanju z interesi itd. Humanistično usmerjeni psihologi menijo, da človekovo dejavnost sprožajo in uravnavajo notranje, njemu lastne silnice. Maslow je pojmoval, da morajo biti najprej zadovoljene nižje potrebe, da se lahko pojavijo višje (Marentič Požarnik, 2012). Mislim, da je potrebno pri učenju spremljati potrebe otrok in jim nuditi priložnost, da te potrebe zadovoljijo. Na ta način lahko vplivamo na višjo storilnostno in notranjo motivacijo otrok. Učitelji smučanja so ocenili, da najbolj pogosto uporabljajo pohvalo kot strategijo motiviranja. Pohvala predstavlja vir zunanje motivacije. Po modelu PPZZ sodi pohvala med sestavino, ki pri otrocih spodbudi zadovoljstvo. Mislim, da so spodbudne besede neogibne za večjo samozavest in prepričanost vase, da učenje dobro napreduje. Tudi Tušak (2003) meni, da so podkrepitve nujne za doseganje ciljev.

Ugotovila sem, da učitelji smučanja pogosto uporabljajo vire notranje in zunanje motivacije za zvišanje kakovosti motivacije pri otroku. Marentič Požarnikova (2012) navaja, da so določene raziskave in tudi izkušnje učiteljev pokazale, da se lahko v eni dejavnosti obe vrsti motivacije povezujeta in tudi vplivata druga na drugo. Menim, da ne glede na to, katero strategijo motivacije uporabimo, mora ta vplivati na boljše vključevanje učencev k dejavnosti. Prednost teh motivacij je v zadovoljstvu, večjem trajanju aktivnosti, pa tudi v kakovostnejši dejavnosti ter boljših rezultatih. Pri kakovostnem poučevanju je pomembno vplivati tudi na višji nivo motivacije pripisovanja ali atribucije otrok. Ko otroci dosežejo nek rezultat, izboljšajo svoje gibanje, jim moramo povedati, da so do boljših rezultatov prišli zaradi napora, ki so ga vložili v učenje.

V anketnem vprašalniku nas je zanimalo, na podlagi česa se učitelji smučanja odločajo za izbiro določene metode za motiviranje otrok. Zanimalo nas je, ali leta poučevanja vplivajo na odločitev za izbiro določene metode za motiviranje otrok.

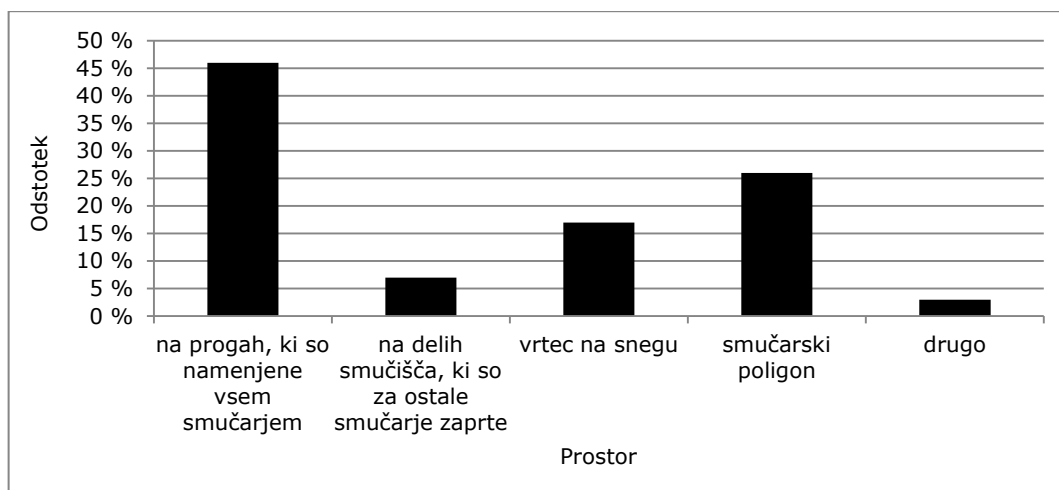
Slika 12: Razlogi za izbiro določene metode za motiviranje otrok

S Slike 12 lahko razberemo, da si večina učiteljev smučanja izbere določeno metodo za motiviranje na podlagi lastnih izkušenj (57,8 %). Učitelji smučanja se v 22% odločajo za izbiro določene metode na podlagi dodatnih izobraževanj in izpopolnjevanj, 14 % pa na podlagi znanja, pridobljenega iz študija. S Slike 12 je razvidno, da se sodelujoči, ki poučujejo več kot 15 let, ne odločajo za izbiro določene metode na podlagi znanja, pridobljenega iz študija. Učitelji smučanja z izkušnjami do 5 let raje uporabijo znanje, pridobljeno iz študija, medtem ko učitelji smučanja z izkušnjami od 6 do 15 let prisegajo na dodatna izobraževanja in izpopolnjevanja. Zupanova (2010) je v svoji diplomski nalogi prišla do podobnih ugotovitev, učitelji smučanja namreč najpogosteje izberejo metodo za reševanje problemov na podlagi lastnih izkušenj.

Zanimalo nas je, kje učitelji smučanja najpogosteje izvajajo proces učenja alpskega smučanja za predšolske otroke.

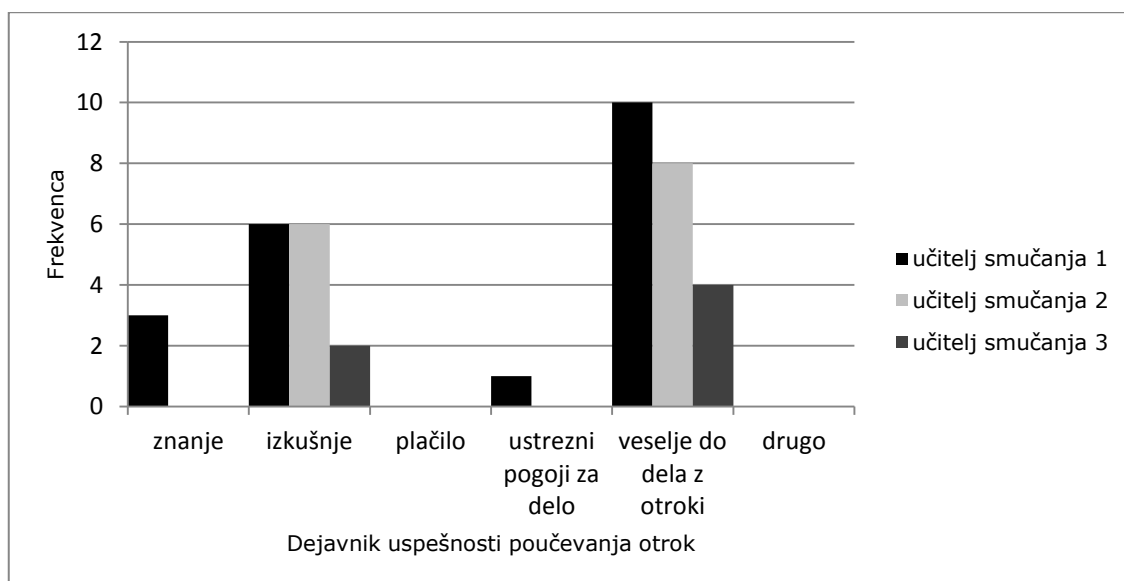
Slika 13: Prostor izvajanja procesa učenja alpskega smučanja pri predšolskih otrocih

S Slike 13 razberemo, da učitelji najpogosteje izvajajo proces učenja alpskega smučanja na progah, ki so namenjene vsem smučarjem (46 %). Na drugem mestu je smučarski poligon (26 %), na tretjem mestu pa vrtec na snegu (17 %). Lavrič (2008) je v svoji diplomski nalogi prišel do podobnih ugotovitev. Ugotovil je, da učitelji v skoraj 50 % poučujejo na delih smučišča, ki so namenjeni vsem smučarjem, najmanj (3 %) pa poučujejo na delih smučišča, ki so za ostale smučarje zaprti. Lešnik in Žvan (2007) menita, da je izbira ustreznega terena za vadbo osnova in predpogoj kakovostnega učenja smučanja. Za začetne oblike smučanja velja, da je potrebno izbirati terene z manjšimi nakloninami, vendar na ustrezen teren vpliva še gneča, poledenel sneg in po znanju nehomogena skupina. Veliko je torej še dejavnikov, ki ob ustrezni naklonini vplivajo na možnosti učenja. Na podlagi izkušenj sem ugotovila, da takih možnosti pri nas nimamo veliko. Učiti moramo na terenih, ki so nam na razpolago, vaje in poti napredovanja pa moramo od samega začetka prilagoditi tako učencem kot razmeram, ki so nam dane. Učitelji smučanja moramo poučevati na progah, ki so namenjene vsem smučarjem. Pogosto moramo omejiti prostor, kjer poučujemo, da zagotovimo varnost. Korak naprej so gotovo smučarski poligoni, vendar jih je na naših smučiščih zelo malo. Možnost jih imam videti samo na večjih smučiščih. Prirejani so tako, da začetnikom olajšajo pot do drsenja, vijuganja in omogočajo varno zaustavljanje.

Naslednje vprašanje se je nanašalo na dejavnike uspešnosti, ki jim anketiranci pripisujejo največji pomen. Opazovali smo, ali so dejavniki uspešnosti poučevanja smučanja otrok povezani s stopnjo usposobljenosti učiteljev smučanja.

Slika 14: Dejavniki uspešnega poučevanja smučanja otrok – primerjava učiteljev glede na usposobljenost

S Slike 14 ugotovimo, da učitelji smučanja pripisujejo največjo pomembnost za uspešno poučevanje otrok veselju do dela z njimi. Tako jih je odgovorilo 22. Sledijo izkušnje (14 odgovorov), znanje in ustrezni pogoji pa so po njihovem mnenju manj pomembni. Plačilo po njihovem mnenju ne vpliva na uspešno poučevanje. Pri tem predpostavljam, da so tako odgovorili tisti učitelji, ki so sami motivirani za poučevanje in jih delo res veseli. Če pa jim motivacija pade, predstavlja dobro plačilo pomemben vir zunanje motivacije. S Slike 14 lahko vidimo, da učitelji vseh treh stopenj menijo, da je veselje do dela z otroki najpomembnejši dejavnik uspešnosti poučevanja. Opazimo tudi, da učitelji smučanja 1 pripisujejo večjo pomembnost znanju in ustreznim pogojem za delo kot pa učitelji smučanja 2 in 3.

4 ZAKLJUČEK

Po večletnih izkušnjah dela z otroki sem se kot učiteljica smučanja vedno spraševala, kaj je tisto, kar otroka spodbudi, da se rad uči. Večkrat sem si postavljala vprašanja, ki so se osredotočala na otrokovo motivacijo. Včasih sem opazila, da otroci potrebujejo ogromno zunanjih spodbud in različnih pristopov poučevanja, da se z veseljem učijo, obenem pa zabavajo na snegu. Prav ta vprašanja so bila pravzaprav povod za moje raziskovalno delo, saj sem želela ugotoviti, katere pristope motiviranja otrok uporabljajo učitelji smučanja pri poučevanju in njihova mnenja o strategijah motiviranja pri poučevanju alpskega smučanja. S prebiranjem literature in analizo anketnega vprašalnika sem prišla do ugotovitev, da je za zvišanje kakovosti učne motivacije pri otrocih pomembno veliko dejavnikov.

Poučevanje otrok je zahtevno delo, saj od učitelja zahteva določene lastnosti. Po mnenju anketirancev smo ugotovili, da mora biti učitelj smučanja potrpežljiv, pedagoško naravnan, komunikativen in zabaven. Ko spoznamo lastnosti otroka in njegove smučarske sposobnosti, je pomembno, da si postavimo realne in dosegljive cilje, ki jih bomo sproti uresničevali. Sodelujoči so mnenja, da je za postavljanje ciljev v največji meri odgovoren učitelj smučanja. Da lahko skladno uresničujemo cilje, ki smo si jih zadali, moramo izbrati pravo metodo za učenje. Učitelji smučanja pripisujejo največjo pomembnost metodi igre in demonstracije. S tem lahko potrdimo Hipotezo 2, ki pravi, da učitelji smučanja pogosto uporabljajo didaktično gibalno igro kot temeljno metodo pri poučevanju smučanja otrok. Učenje na snegu lahko naredimo bolj zanimivo z uporabo več vrst didaktičnih pripomočkov. Z analizo anketnega vprašalnika sem ugotovila, da anketiranci najpogosteje uporabljajo smučarske palice. Res je, da imamo te vedno pri roki, medtem ko ostalih pripomočkov nimamo vedno na voljo.

Seveda pa se pri učenju alpskega smučanja otrok pogosto srečujemo tudi z ovirami. Ugotovili smo, da se najpogosteje učitelji smučanja srečujejo s slabim predznanjem in slabo motoriko otrok. S to ugotovitvijo lahko potrdimo Hipotezo 3. Ta rezultat me ne preseneča, saj otroci pridejo v šolo smučanja prav z namenom, da bi se teh spretnosti naučili ali jih vsaj spoznali. Z vidika pogojev pa se učitelji smučanja najpogosteje srečujejo s pomanjkanjem parkov. V nadaljevanju smo ugotovili, da učitelji smučanja najbolj pogosto poučujejo predšolske otroke na progah, ki so namenjene vsem smučarjem. Spet se srečujemo s problemom pomanjkanja smučarskih parkov in vrtcev na snegu. Ne le da smučarski parki in

VRTCI nudijo ogromno prednosti glede vaj in pripomočkov, za otroke so tudi bolj zanimivi, kar pripomore k večji motivaciji. Zanimalo nas je, na podlagi česa se učitelji smučanja odločajo za določene metode motiviranja otrok, in ugotovili smo, da večina učiteljev, ne glede na leta poučevanja, prisega na svoje izkušnje. Strinjam se, da se iz slabih in dobrih izkušenj največ lahko naučimo, saj lahko sami presodimo stvari, ki smo jih doživeli.

Pri dvigu motivacije je pomembno, da izberemo prave strategije motiviranja. Rezultati so pokazali, da ni razlik v načinih motiviranja otrok glede na spol, stopnjo usposobljenosti in leta poučevanja. S tem pa lahko Hipoteze 4, 5 in 6 ovržemo. Vsi najbolj pogosto otroka pohvalijo in se z njim zabavajo. Ugotovili smo, da lahko učitelji smučanja s pravnimi prijemi (igro, pohvalo, pravilno izbiro učne metode in didaktičnih pripomočkov) pomembno vplivajo na boljšo motiviranost otrok pri učenju alpskega smučanja. Hipotezo 1 lahko potrdimo.

Po raziskovanju sem spoznala, da je motiviranje otrok izjemno pomembno pri poučevanju. Imamo več vrst motivacije, na katere je potrebno misliti, ko poučujemo. Zavedam se odgovornosti, ki jo nosim kot učiteljica smučanja, saj je treba upoštevati veliko dejavnikov, da otroku zagotovimo dovolj visok nivo motivacije. Učitelji moramo otrokom ustvariti spodbudno okolje, pozorno moramo spremljati njihove dosežke, jih pohvaliti, ko je to potrebno, in spodbujati njihov napredek. Najprej je pomembno, da postavimo cilje, izberemo pravo učno metodo, zagotovimo primeren prostor za poučevanje in med poučevanjem izberemo strategije, ki bodo pozitivno vplivale na motivacijo otroka. Pogoj za uspešno učiteljevo delo so motivirani otroci, za uspešnost motivacije pa je odgovoren učitelj, ki izbira najbolj učinkovito učno sredstvo pri različnih oblikah in metodah dela.

Moje raziskovalno delo je zajemalo samo mnenja učiteljev smučanja o strategijah motiviranja otrok in ostalih dejavnikih, ki vplivajo na zviševanje kakovosti motivacije, ter njihovo uporabnost pri poučevanju alpskega smučanja. Dane ugotovitve so odprle spekter novih vprašanj o povezanosti med strategijami, ki iščejo tudi vzrok in posledice. V prihodnje bi bilo dobro nadgraditi raziskovalno delo tako, da bi zajemalo še anketni vprašalnik, ki bi ga izpolnjevali otroci. Na podlagi teh rezultatov bi lahko prišli do ugotovitev, ki bi povedale, kako dejansko delo učiteljev smučanja vpliva na otrokovo motivacijo. Vpliv strategij motiviranja otrok pa bi lahko raziskovali tudi kvalitativno. To bi zajemalo opazovanje otrok med učenjem smučanja, njihove reakcije, odzive na različne učne metode, menjavo didaktičnih pripomočkov in terena.

5 LITERATURA

- Agrež, F., Berčič, H., Dvoršak, M., Maver, M., Petrovič, R. & Rajtmajer, A. (1998). *Alpsko smučanje: Študijsko gradivo (popravljen in dopolnjen izdaja)*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport in Inštitut za šport.
- Kranjc, A. (1982). *Motivacija za izobraževanje*. Ljubljana: Delavska enotnost.
- Kajtna, T. & Jeromen, T. (2007). *Šport z bistro glavo – utrinki iz športne psihologije za mlade športnike*. Trbovlje: samozaložba.
- Kramar, M. (2009). *Pouk*. Nova Gorica: EDUCA, MELIOR, d. o. o.
- Lavrič, M. (2008). *Poučevanje alpskega smučanja otrok do 12. leta starosti v slovenskih smučarskih klubih*: Diplomsko delo.
- Lešnik, B. & Žvan, M. (2007). *Naše smučine – teorija in metodika alpskega smučanja*. Ljubljana: SZS – ZUTS.
- Marentič Požarnik, B. (2012). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS.
- Pistotnik, B. (2004). *Vedno z igro: elementarne in družabne igre za delo in prosti čas*. Ljubljana: Fakulteta za šport in Inštitut za šport.
- Pišot, R., Murovec, S., Gašperšič, B., Sitar, P. & Janko, G. (2000). *Smučanje 2000+*. Ljubljana: Zveza učiteljev in trenerjev smučanja Slovenije.
- Pišot, R. & Videmšek, M. (2004). *Smučanje je igra*. Ljubljana: Zveza učiteljev in trenerjev smučanja Slovenije.
- Štefok, M. (2010). *Motivacija otrok pri učenju smučanja*. Ljubljana: Diplomsko delo.
- Tušak, M. & Tušak, M. (1994). *Psihologija športa*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Tušak, M. (2001). *Psihologija športa mladih*. Ljubljana: Zavod za šport Slovenije.
- Tušak, M. & Tušak, M. (2003). *Psihologija športa*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Tušak, M., Marinšek, M. & Tušak M. (2009). *Družina in športnik*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport – Inštitut za šport.
- Videmšek, M. (1996). *Smučanje mlajših otrok*. Šport, 44(4), 16–19.
- Zupan, A. (2010). *Principi reševanja konfliktnih situacij pri učenju smučanja otrok*: Diplomsko delo.

PRILOGE

KAZALO PRILOG

PRILOGA 1: ANKETNI VPRAŠALNIK

Priloga 1: Anketni vprašalnik

ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljeni!

Sem Anja Vidmar, študentka na Univerzi na Primorskem na Fakulteti za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije v Kopru, smer Aplikativna kineziologija. V diplomski nalogi bom pri učiteljih smučanja ugotavljala njihove poglede na poučevanje in uporabo različnih načinov motiviranja otrok za učenje alpskega smučanja. Vaši odgovori mi bodo v veliko pomoč pri pisanju diplomske naloge.

Prosim vas, da spodnja vprašanja pozorno preberete in nanje v celoti odgovorite. Anketni vprašalnik je anonimen, podatki bodo uporabljeni zgolj v raziskovalne namene.

Vnaprej se zahvaljujem za vaše odgovore.

Anja Vidmar

1. Spol (Obkrožite.): M Ž

2. Starost: _____

3. Stopnja usposobljenosti na področju alpskega smučanja:

4. Leta poučevanja alpskega smučanja: _____

**5. Kakšne lastnosti naj bi po vašem mnenju imel učitelj smučanja?
(navedite tri najpomembnejše)**

6. Katero starostno skupino bi najraje poučevali? (Obkrožite odgovor.)

- a) Predšolske otroke.
- b) Od 6 do 8 let (srednje otroštvo).
- c) Od 9 do 12 let (pozno otroštvo).
- d) Mladostnike.
- e) Odrasle.

Priloga 1: Anketni vprašalnik

7. Kdo bi po vašem mnenju moral postaviti cilje za otrokov napredek pri smučanju? (Obkrožite odgovor.)

- a) Otrok,
- b) Starši,
- c) Učitelj smučanja.

8. Kako uporabne se vam zdijo učne metode pri učenju alpskega smučanja otrok? (1 - neuporabne, 2 - malo uporabne, 3 - srednje uporabne, 4 - uporabne, 5 - zelo uporabne)

	1	2	3	4	5
Demonstracija					
Razlaga					
Pogovor					
Metoda igre					

9. Ali pri poučevanju alpskega smučanja uporabljate igro kot učno metodo? (Možnih je več odgovorov.)

- a) Ne.
- b) Da, oponašanje živali.
- c) Da, oponašanje prevoznih sredstev.
- d) Da, oponašanje junakov iz risank.
- e) Drugo: _____.

10. Obkrožite, kako pogosto uporabljate didaktične pripomočke za motiviranje otrok pri učenju alpskega smučanja: 1 - ne uporabljam, 2 - redko uporabljam, 3 - srednje uporabljam, 4 - pogosto uporabljam 5 - zelo pogosto uporabljam.

Pripomočki	1	2	3	4	5
Obroči	1	2	3	4	5
Oznake	1	2	3	4	5
Smučarski količki	1	2	3	4	5
Kiji	1	2	3	4	5
Stožci	1	2	3	4	5

Priloga 1: Anketni vprašalnik

Tuneli	1	2	3	4	5
Smučarske palice	1	2	3	4	5
Drugo: _____	1	2	3	4	5

11. Obkrožite, s katerimi ovirami se pri procesu učenja alpskega smučanja otrok najpogosteje srečujete? (1 - nikoli, 2 - redko, 3 - srednje, 4 - pogosto, 5 - zelo pogosto)

a) Z vidika otroka

Domotožje	1	2	3	4	5
Strah	1	2	3	4	5
Trma	1	2	3	4	5
Brezvoljnost	1	2	3	4	5
Nevztrajnost	1	2	3	4	5
Slabo predznanje	1	2	3	4	5
Slaba motorika	1	2	3	4	5
Agresivnost	1	2	3	4	5
Utrujenost	1	2	3	4	5
Razvajenost	1	2	3	4	5

b) Z vidika pogojev

Stara oprema	1	2	3	4	5
Prevelika oprema	1	2	3	4	5
Obrabljena oprema	1	2	3	4	5
Oddaljenost smučišča	1	2	3	4	5
Neustrezne proge za poučevanje	1	2	3	4	5

Priloga 1: Anketni vprašalnik

Neurejenost smučišč	1	2	3	4	5
Pomanjkanje parkov	1	2	3	4	5

12. Obkrožite, v kolikšni meri uporabljate našete strategije pri motiviranju otrok? (1 - nikoli, 5 - zelo pogosto)

Motivacijski nagovor	1	2	3	4	5
Zabava	1	2	3	4	5
Pohvala	1	2	3	4	5
Kazen	1	2	3	4	5
Tolažba	1	2	3	4	5
Graja (verbalno)	1	2	3	4	5
Prosto smučanje	1	2	3	4	5
Nova vaja, ki pri otroku spodbudi radovednost	1	2	3	4	5
Kombinacija procesa smučanja z vmesno igro na snegu brez smučk	1	2	3	4	5
Spodbujanje tekmovalnosti	1	2	3	4	5
Možnost, da otrok sam izbere poljubno vajo	1	2	3	4	5
Drugo: _____	1	2	3	4	5

Priloga 1: Anketni vprašalnik

13. Na podlagi česa se odločate za izbiro določene metode za motiviranje otrok? (Možnih je več odgovorov.)

- a) Na podlagi lastnih izkušenj.
- b) Na podlagi znanja, pridobljenega iz študija.
- c) Na podlagi dodatnega izobraževanja in izpopolnjevanja.
- d) Na podlagi izsledkov iz raziskav, objav v strokovnih člankih.
- e) Drugo: _____.

14. Kje izvajate proces učenja alpskega smučanja za predšolske otroke? (Obkrožite en odgovor.)

- a) Na progah, ki so namenjene vsem smučarjem.
- b) Na delih smučišča, ki so za ostale smučarje zaprti.
- c) Vrtci na snegu.
- d) Smučarski poligoni.
- e) Kombinacija več možnosti (katere?) _____

15. Kateri od spodnjih dejavnikov je po vašem mnenju najpomembnejši za uspešno poučevanje otrok? (Obkrožite en odgovor.)

- a) Znanje.
- b) Izkušnje.
- c) Veselje do dela z otroci.
- d) Plačilo.
- e) Ustrezni pogoji za delo (pripomočki, teren ...).